

SYKSY 2008

TAMPERE

UOVOVA

rohkeus»innovatiivisuus»yrittäjyys

Seis, poliisi! *Tosi kyseessä valekaupungissa*
Mitä voi antaa ihmiselle, jolla on jo kaikkea?
Tuotteista, tee yritysysteistyötä! *Mutta mitä tapahtuu taiteelle...*

»tiesitkö?

MAAILMAN KAUNEIN VOIMALAITOS.

– Tutkimme monia vaihtoehtoja, mutta esimerkiksi valkoinen valo ei noin massiivisessa kohteessa toimi. Varovasti tehden olisi jäänyt vahingon maku, sanoo VALOA designin pääsuunnittelija Roope Siirainen.

Kuva: Museo keskus Vapriikki/Timo Lehtinen

Eläköön Edison! Eläköön Tampere, New York ja Pohjoisen Euroopan ensimmäinen sähkövalo syttyi Tampereella Pleettä toukokuussa 2008 tamperelainen VALOA design kävi pokkaa

VUONNA 1881 vastavalmistunut insinööri **Carl von Nottbeck**, Finlaysonin puuvillatehtaan johtajan poika, oli New Yorkissa **Thomas Alva Edison**in tehtaassa harjoittelijana ja näki, miten hehkulampun keksijä suunnitteli maailman ensimmäistä sähkölaitosta.

Nuori von Nottbeck palasi Tampereelle kertomaan isälleen, että puuvillatehtaan valaistukseen on löytynyt mullistava, öljy- tai kaasuväloä halvempi, tehokkaampi ja turvallisempi ratkaisu: sähkövälo.

Edisonin dynamo nro 3 laivattiin New Yorkista Tampereelle – ja lopulta pimeänä talvi-iltana 15. maaliskuuta 1882 kutomosalia valaisi 150 sähkölampua, joista jokainen vastasi kahdeksaa kynttilää. Pohjoisen Euroopan ensimmäinen sähkövälo oli syttynyt.

VALOSTA INNOSTUNEENA Tampereelle perustettiin vuonna 1888 Suomen ensimmäinen kunnal-

linen sähkölaitos ja ensimmäisten joukossa Euroopassa Tampere valaisi kadut öljy- ja kaasulyhtyjien sijaan kirkkain sähkölampuin.

VALO AUTTAA näkemään, mutta myös näkymään: valoahan voisi käyttää esteettisesti! Tällä saralla Tampere on niittänyt viime vuosina mainetta, tuoreimpana saavutuksena on valaistusalan Oscar, GE Edison Excellence Award, jonka VALOA design Oy voitti suunnittelemallaan Naistenlahden voimalan julkisivuvalaistuksella.

AIKA HARPPAUS on tosin otettu Edisonin dynamosta, kun Naistenlahden valoasua ohjataan tietokonepohjaisella järjestelmällä ja se syntyy liki 30 valonheittimen sekä ohjattavien LED-listojen ja -matriisin avulla. Ainutlaatuista on, että valaistus on muutettavissa ja ohjelmoitavissa kahdeksalla erilaisella tavalla. •

Las Vegas!

vnan kutomosaliissa maaliskuussa 1882. Ei siis mikään ihme, massa valaistusalan Oscarin Las Vegasissa!

Halu auttaa sai luovuusnystyrät hyrräämään

» Tampereen UNICEF-kaupunkivuosi pisti tampere-
laisten luovuusnystyrät hyrräämään, ihmiset tekemään
laajasti yhteistyötä ja osallistumaan. Rahallinen tavoite
oli saavutettu jo lokakuun alkuun mennessä, tapahtu-
mia oli järjestetty yli 300 ja mukana oli yli 200 yhteis-
työtahoa.

– Tampereella on keskitytty tapahtumiin ja mahdol-
lisimman moniin yhteistyökuvioihin. On syntynyt hieno
mehenki, iloitsee UNICEF-koordinaattori **Minna Män-
nistö**.

Teemavuodessa on oltu mukana kymmenin eri ta-
voin, joko keräämässä rahaa tai tekemässä kampanjaa
tunnetuksi. Esimerkiksi pysäköintilappujen taakse pai-
nettiin UNICEF-vuoden mainos, Hatanpään lukiolais-
ten musikaalin yleisönäytöksen narikkatuotot lahjoitet-
tiin keräykseen, nuorten UNICEF-tanssiryhmä esiintyi
erilaisissa tilaisuuksissa. Ilveksen naiset pelasivat jalka-
palloa UNICEFin nimissä, päiväkodit järjestivät Pyyk-
kinarupäivän, jossa päiväkoteihin unohdetut hyväkun-
toiset lastenvaatteet myytiin. Aamupuuro ja iltasatu
-lahjakortilla voi lahjoittaa muutamalla eurolla yhdessä-
oloa, Pirkan Hölkässä saattoi juosta UNICEFin hyväksi.
Manse Live Aid -hyväntekeväisyyskonsertti ja siitä tehty
dvd kartuttavat kassaa yli 22 000 eurolla. Lätty ja lauta-
nen -kampanjassa tehtiin 300 uniikkilautasta ja paistet-
tiin lättyjä 1600 euron edestä. Kaupunki käytti edus-
tuslahjoiinaan Anna ja Toivo -nukkeja, joita myyntiin
tekevien ikähaitari ulottui päiväkotikiikisistä yli 90-vuo-
tiaisiin käsityön taitajiin. Kaupunki antoi edustuslahjoi-
naan aineettomia lahjoja, kuten saajan nimissä kaivon
tai vaikkapa 1000 litraa puhdasta vettä Tansaniaan.

– Kaupungeille tällaisten aineettomien lahjojen an-
taminen on uutta, ja olisi tosi hienoa, jos tätä toimin-
tatapaa jatkettaisiin tulevaisuudessakin, Minna Männis-
tö toivoo.

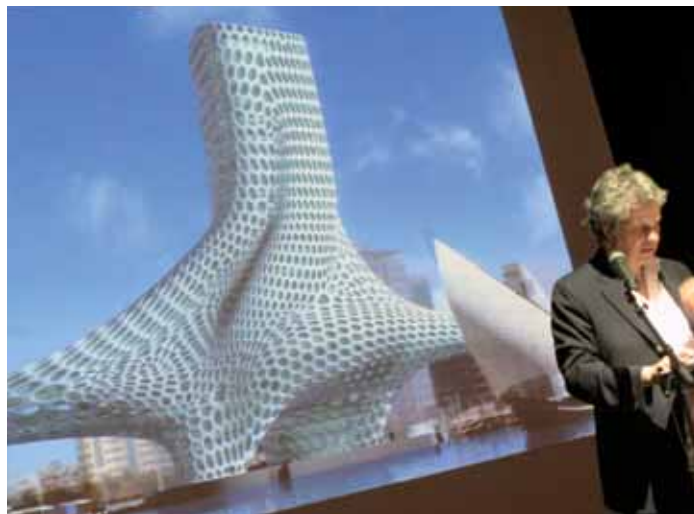
Tampereen tapahtumarikkaan UNICEF-vuoden nä-
kyvydellä on ollut yllättävä positiivinen vaikutus: Suo-
men UNICEFille on nimikkokaupungeiksi halukkaita
ilmoittautunut jo moneksi vuodeksi eteenpäin. •

www.tampere.fi/unicefkaupunki

LUOVA TAMPERE

Lehti tamperelaisesta luovuuden rakentamisesta,
rohkeudesta, innovatiivisuudesta ja yrittäjyydestä
JULKAISIJA Tampereen kaupungin elinkeinokeskus
PÄÄTOIMITTAJA Elinkeinojohtaja Kari Kankaala
TOIMITUS JA TAITTO Viestintätoimisto Tammisto
Knuutila & Tammisto Oy ULKOASU Tiina Lautamäki
KANNEN KUVA Mia Bergius. Katso myös takakansi!
PAINOPAikka Hämeen Kirjapaino Oy
LISÄKAPPALEIDEN TILAUS JA
OSOITTEENMUUTOKSET johanna.heikkila@tampere.fi

6-13

Kuva Annikaisa Knuutila

» *Tampereen arkkitehtuuriviikolla* nähtiin muun
muassa, mitä arkkitehtiopiskelijat tekisivät Tampereen keskus-
talle ja mitä maailmalla mainetta niittäneet arkkitehdit ovat saa-
neet aikaan. Hollantilainen **Lars Spuybroek** esitteli Architectu-
re and cities in transition -seminaarissa ehdotustaan toimisto- ja
hotellikeskukseksi Dubain satamaan.

12

Kuva Annikaisa Knuutila

» *Mikromatkalla*
voi pysähtyä miettimään,
onko esimerkiksi tut-
tu Hämeensilta pelkkä
läpikulkuväylä vai onko
se myös kohtauspaikka,
kiintopiste, historiaa ja
käytännön elämää.

sisältö

Luova Tampere»syksy 2008

rohkeus
yrittäjäys
innovatiivisuus

Arkkitehtuuria ajassa

Tampere ja arkkitehtuuri. Sanapari herättää monia ristiriitaisia tunteita. Toisaalta tunnetaan ja tunnustetaan koskimiljö, puistojen vihreys sekä paloaseman, tuomiokirkon, Kalevan kirkon ja kirjastotalo Metson kaltaiset huippuarkkitehtuurin luomukset. Mutta toisaalla kummittelevat Verkatehtaan purkuun liittyvät synkät muistot. Myös tämän päivän tamperelaista ns. perusarkkitehtuuria on moitittu.

Jokainen päätös on kuitenkin oikea siinä ajassa ja paikassa, jossa se tehdään. Se tehdään niillä tiedoilla, joita käytettävissä silloin on. Historia sitten osoittaa jotkut päätökset vääriksi. Tampereellakin olisi varmasti voitu tehdä vuosien varrella paljon toisin, mutta paljon on myös sellaista, jota ei olisi voinut toisin tehdä. Päätösten kun tulee aina olla sellaisia, että ne ottavat kokonaisuudet laajasti huomioon.

On ilahduttavaa, että arkkitehtuurista ja sen merkityksestä keskustellaan yhä enemmän. Tampereella on tuore arkkitehtuuriohjelma puheenaiheeksi ja päättäjien ohjeeksi, ja todella iloinen olen ensimmäisestä Tampereen arkkitehtuuriviikosta. Sanon ensimmäisen, koska tästä korkeatasoisesta tapahtumasta on ilman muuta tarkoitus tehdä perinne. Yhden ainoan syyskuisen viikon aikana tuotiin tamperelaista arkkitehtuuria esille enemmän kuin monena aiempänä vuonna yhteensä – niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin. On muuten mielenkiintoista havaita, kuinka ulkomaiset arkkitehtikollegat – vailla ennakoasenteita – pitävät Tamperetta viihtyisänä ja onnistuneena kaupunkina. Eikä se ole pelkkää vieraskoreutta.

Tampere ja arkkitehtuuri. Sanapari herättää myös ajatuksen, että tästä on hyvä jatkaa. Tavoitteena on entistä parempi ja viihtyisämpi Tampere niin asukkaille kuin täällä kävijöillekin.

Jyrki Laiho
kaavoitusjohtaja
Tampereen
kaupunki

» Tampereen yliopiston näyttelijäntöön laitoksen

Nätyt oppilaat valmistivat Café Moravia -esityksen ummikkona italiaksi ja matkustivat Italiaan esittämäänkin sen. Matka liittyi paitsi koulutukseen, myös elokuussa alkaneeseen, EU:n rahoittamaan Prospero-projektiin.

Kuva Jonne Renvall

14

18

» – Paljon puhutaan

tuotteistamisesta ja uusista yritysyhteistyön tavoista. Luovilla aloilla muotoa ei voi kehittää sisällön kustannuksella: aina pitää kysyä, mitä taiteelle tapahtuu matkan varrella, sanovat Kulttuurisuusunkunta Ululun jäsenet Petra Hartikainen ja Lari Aaltonen.

22

» Poliisin harjoituskaupunki

Tampereen Hervannassa on niin totta kuin kullisi-kaupunki voi olla. Se on huipputeknologioidella varustettu toimintaympäristö – eikä sellaista ole missään muualla maailmassa.

Kuva Sami Hätönen

20

» Sarjakuva-Finlandian voittaja haussa!

Paikka Tampereen

TEKSTI JA KUVA Päivi Eskelinen

UUDELLE

Mitä syntyy, kun Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtiopiskelijat ideoivat Tampereen kenties keskeisimmälle paikalle rakennuksen? Suunnittelukilpailun tavoitteena oli tuoda Keskustorille ihmisiä ja elämää ympäri vuoden. Kilpailualueena oli niin sanottu Molinin tontti, joka palvelee nykyisin pysäköintialueena.

– Keskustori on hieno paikka uudisrakennukselle, koska se on todella iso. Se voitaisiin helposti jakaa jopa kahdeksi erilliseksi toriksi, joilla olisi oma luonteensa, Akseli Leinonen sanoo.

Tehtävä oli hankala, mutta kiinnostava. Usein käy niin, ettei joutomaasta ole kukaan kiinnostunut, ennen kuin sille aletaan ideoida jotain. Heti nousee julkisuudessa haloo, mitä aiotaan. Näin kävi nytkin, sanoo **Akseli Leinonen**, yksi kilpailun kolmesta palkitusta.

– Kaikkia tyydyttävää ratkaisua näin keskeiselle paikalle tuskin löytyy, paitsi jos uudisrakennus on niin pieni ja kevyt, että kaikki sen hyväksyvät – siis kompromissi. Toinen ääripää olisi rakentaa tontille pääkirjasto Metson kaltainen maamerkki, joka toisi kaupungille näkyvyyttä ja julkisuutta. Tälle tontille sellaisen suunnitteleminen vaatisi tosin erityistä taitoa.

Akselin oma ehdotus Keskustorin polut sisältää kuusi rakennusta, jotka yhdessä muodostavat korttelin. Tiivis miljö

muistuttaa keskieurooppalaista vanhaa kaupunkia.

– Tein neljä eri vaihtoehtoa, joissa rakennusten korkeus vaihtelee. Matalimmillaan yksi- ja kaksikerroksisena kortteli olisi kaupunkilaisten rauhoittumispaikka, jonne voisi vetäytyä kahville, syömään, oleskelemaan.

– Kun kerroksia tulee lisää, talojen luonne muuttuu. Rakennuksissa olisi julkisia palveluja: kirjasto, lukusali, mediatiilaa, toimintoja nuorille. Mietin toimintoja myös rahoituksen näkökulmasta. Ketkä lähtisivät mukaan? Mielestäni paikka sopisi esimerkiksi pienille kaupoille ja ravintoloille.

Uusia ideoita etsivä, tehtävänannoltaan avoin opiskelijakilpailu miellytti Akselia.

– Tärkeintä ei ollut, miltä rakennus

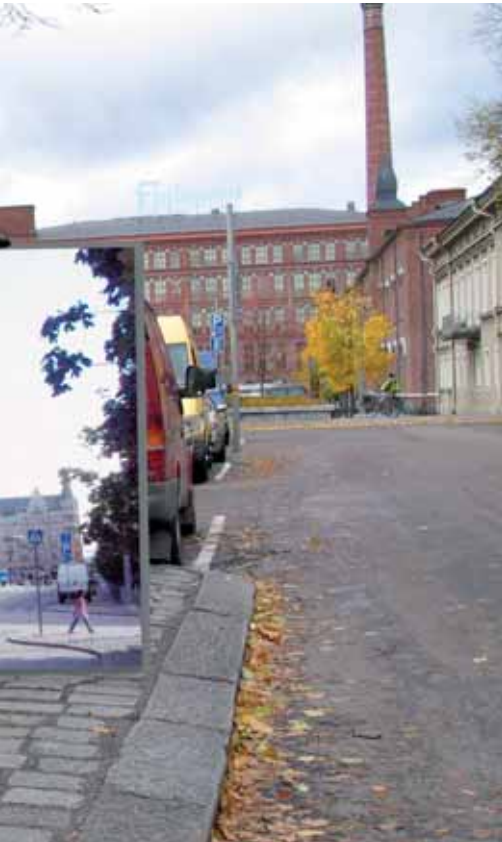
näyttää. Tarkoitus oli koota näkemyksiä siitä, minkälainen tilaohjelma sopii keskustarakennukselle.

– Ehdotin tiivistä ja tehokasta, koska se kiinnostaa. Valmistelen aiheesta parhaillaan myös diplomityötäni. Aion tutkia, miten kaupunkirakennetta kehittämällä keskustojen vetovoimaisuutta lisätään niiden kilpailussa kaikenlaisten kaupunkien laitamille perustettujen market-paratiisien kanssa.

Ihmisten ehdoilla, käyttäjien tarpeisiin

Arkkitehtiylioppilaiden **Anna Ryhäsen** ja **Päivi Veijolan** yhteinen suunnitelma sisältää rakennuksen, jossa on erilaisiin käyttötarkoituksiin muunneltavia tiloja, mediaseinä sekä edustalla tapahtuma-aukio, jolle voisi talvella jäädä tamperelais-

MAAMERKILLE?

Havainnekuva Aksell Leinonen

ten toivoman luistinradan.

Suunnitelman nimi on Plug and play, kytkä ja käytä.

– Esitimme tontin käytölle tavallaan uuden logiikan. Niinpä vähäeleinen suunnitelmamme on tarkoituksella blanco toiminnoiltaan. Rakennuksessa voisi olla kahviloita, kauppoja, näyttelytilaa. Se on kuin joukko palikoita, joita yhdistelmällä syntyy tiloja eri käyttötarpeisiin.

Anna ja Päivi esittävät myös yhteyden avaamista rakennuksesta viereiseen Kelan taloon ja ottivat huomioon Frenckelin pysäköintitalon mahdollisen laajentamisen.

Molinin tontin kaltaiset urbaanit joutomaat ovat Annan ja Päivin mielestä mainioita pohjia harjoitustöille. Suunnitelmat voisivat synnyttää jopa julkista keskustelua.

–Tietenkin opiskelijoiden ehdotukset ovat ideaaleja ilman tosielämän kompromisseja, mutta juuri sellaisina ne ehkä heittävät ajatuksia siitä, mitä rakentaminen

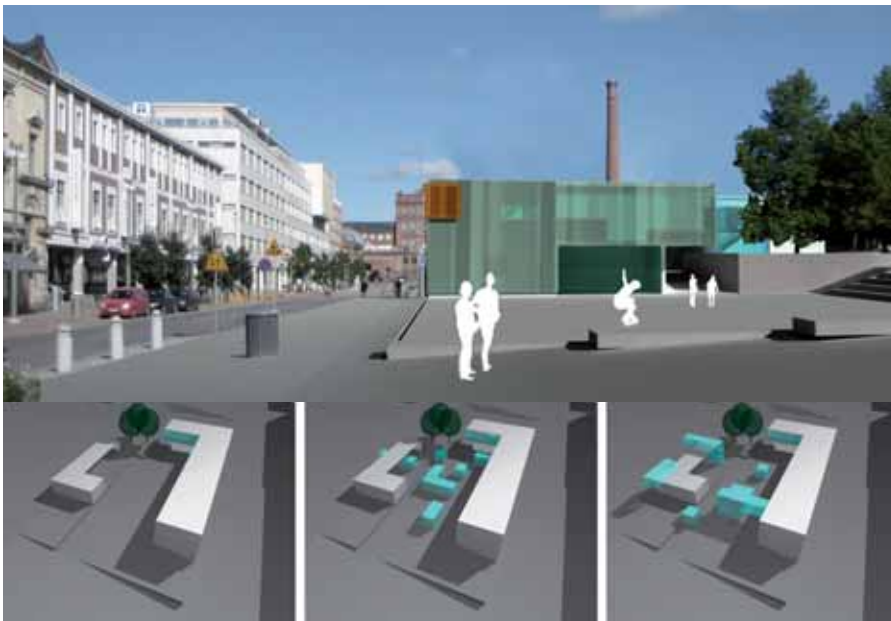
voisi olla. Varsinkin tamperelaisessa arki-rakentamisessa ihmisten pitäisi vaatia parempaa. Näkyvyyttä vain opiskelijoiden suunnitelmille lisää, Anna sanoo.

Molemmat kehittäisivät Tamperetta kävelijöiden ehdoilla.

– Oulusta muuttaessani koin tullessi isoon kaupunkiin. Pitkä, tiukasti rajattu Hämeenkatu vanhoine rakennuksineen teki vaikutuksen. Todellisuudessa liikkuminen kävellen Hämeenkadulla ja sen ylittäminen on hankalaa, koska keskustassa autot ovat etusijalla. Ja oululaiseen sujuvaan pyöräilykulttuuriin tottuneelle vaikeus järjestää pyöräily keskustassa tuntuu käsittämättömältä, Päivi ihmettelee.

Tampereen tärkeimmän imagonluojan Tammerkosken rannat Päivi ja Anna avaisivat entistä enemmän kävelijöille. Sattuiin he kehittäisivät elämää.

– Hienoa on, että Keskustorilla on alkanut olla tapahtumia keskustan elävöittämiseksi. Suunta on oikea, nyt lisää vauhtia!•

Havainnekuva Päivi Veijola ja Anna Ryhänen

PÄIVI VEIJOLAN JA ANNA RYHÄSEN ehdotus Plug and play sisältää varauksen myös pikaratikka-asemalle. Tekijät arvelevat, että Molinin tontista voi tulla tärkeä liikenteen solmukohta, kunhan Tampereen suunnitelmat uusista liikennejärjestelyistä ratkeavat.

TTY:n arkkitehtuurin laitos tahtoo olla

KANSAINVÄLISESTI PAIKALLINEN

ARKKITEHTEJÄ KOULUTETAAN Suomessa Tampereella, Espoossa ja Oulussa. Onko kouluissa eroja? – Ainakin takavuosina näin ajateltiin. Puhutaan lokaalista Oulun koulusta ja akateemisesti virittyneestä Otaniemestä. Tampere tuottaa rakennussuunnitteluun kovia tekijöitä. Suomen nykyisistä kansainvälisesti menestyvistä arkkitehteistä monet ovat Tampereen kasvatteja, sanoo Hannu Tikka.

TEKSTI JA KUVA Päivi Eskelinen

Ikkunat auki Tampereelle, toisaalta lisää kansainvälisyyttä sekä monialaisuutta.

Tällaiseksi linjaa tamperelaisen arkkitehtikoulutuksen sisällön lähitulevaisuudessa Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtuurin laitoksen johtaja, professori **Hannu Tikka**.

Arkkitehtuurin koulutusohjelman sisältöjä on kehitetty määrätietoisesti tämän vuoden alusta lähtien, jolloin arkkitehtuurin laitos ja rakennustekniikan laitos yhdistyivät rakennetun ympäristön tiedekunnaksi. Laitosten liitto on osa TTY:n sisäistä uudistusta, joka siirsi osastojaan historiaan ja toi tilalle viisi tiedekuntaa.

– Rakennustekniikka on meille luonteva ja mieluinen kumppani. Yhteisen saateenvarjon alla ja osittain yhteisten tavoitteiden suuntaisesti toimitaan, Tikka kuvaa.

– Tiedekunnan strategisiksi keihäänkärjiksi olemme valinneet energiatehokkaan rakentamisen ja kestävä kehityksen. Käytännössä laitosten yhteistyö näkyy yhteisinä kursseina. Näistä ensimmäinen, ekologisen rakentamisen kurssi, järjestetään tänä syksynä.

Tikka kertoo, että yhteistä kurssitarrontaa laajennetaan jatkossa. Tavoitteena on lähentää arkkitehtuurin ja rakennustekniikan opiskelijoita toisiinsa ja saada heitä ymmärtämään toistensa oppialoja.

– Siinä kiteytyy yksi keskeisimmistä strategisista tavoitteistamme.

Oikeita projekteja ja kontakteja

Arkkitehtuurin laitoksen omista painotuksista tärkeimpiä on paikallisuus.

– Paikallisuus voisi olla meillä jatkossa isokin teema, enkä tarkoita nyt yksinomaan tamperelaisuutta, vaan sitä, että arkkitehtuurin pitäisi liittyä aina kontekstiinsa, olla osa ympäristöään, Tikka miettii.

– Tutkimushankkeita lisätään ja niiden avulla avaamme ikkunoita varsinkin Tampereen kaupunkiin päin. Haluamme aiempaa enemmän kontakteja myös tamperelaiseen kunnallis- ja yritys-elämään.

Tutkimushankkeita kootaan EDGE-

tutkimuslaboratorioon. Pari vuotta sitten arkkitehtuurin laitokselle perustettu kaupunkirakenteen muutosta ennakoiva ja tutkiva EDGE on mukana muun muassa Luova Tampere -ohjelmassa ideoimassa uutta käyttöä vajaakäytössä oleville kaupunkitiloille.

Omassa opetuksessaan Tikka toteuttaa paikallisuutta teettämällä kaikki harjoitustyöt Tampereelle. Esimerkiksi hänen vetämällään rakennussuunnittelun jatkokurssilla on suunniteltu tänä syksynä kansalaissotamuseo rautatieaseman kupeeseen Risto-veturin tontille.

– Opiskelijat ovat olleet kurssista inostuneita. Tontti on kiinnostava ja tehtävässä on hankittava tietoa Tampereen historiasta.

Tampereen arkkitehtuuriviikon Keskustori-ideakilpailu opiskelijoille oli Tikan mukaan hieno esimerkki Tampereen kaupungin ja arkkitehtuurin laitoksen yhteistyöstä.

– Tällaisia tarvitaan lisää, mahdollisuuksia on vaikka mihin. Ihanne olisi, jos vielä saisimme kootua harjoitustöissä yhteen niin suunnittelijat, rakennuttajat kuin rakentajatkin ja mukaan vielä kontakteja esimerkiksi kaavoittajaan.

Teknokraatteja humanisteja

Tamperelainen arkkitehtuurikoulutus täyttää ensi vuonna 40 vuotta. Tänä aikana arkkitehdin ammatin sisältö on muuttunut suuresti. Perinteisen suunnittelija-arkkitehdin rinnalle ovat tulleet asiantuntija-arkkitehdit, jotka työskentelevät virkamiehinä, kaupunkisuunnittelussa, rakennuttajina ja erilaisissa rakennetun ympäristön tehtävissä.

– Tässä on haastetta koulutukselle. Opiskelijoille pitäisi antaa mahdollisimman monipuoliset eväät, mutta aika perinteisin painotuksin vielä mennään.

Tikka toivoo, että arkkitehtiopiskelijat täydentäisivät opintojaan myös itse.

– Arkkitehti on ammatissaan paitsi teknokraatti, myös humanisti. Siksi kannattaisi opiskella lisää taidehistoriaa sekä filosofiaa ja muita luovaan ajatteluun kannustavia aineita.

– Ilolla olen pannut merkille, että muunkinlaisia kuin perinteisiä, suunnitteluun painottuvia diplomitoita tehdään jo. Arkkitehdiksi voi valmistua puhtaasti kirjallisella työllä tai tutkimusta ja suunnittelua yhdistämällä, Tikka sanoo.

Kansainvälisesti suosittu

Virkatehtäviensä ohessa Hannu Tikka on osakkaana arkkitehtitoimistossa. Arkkitehtityöhuone Arto-Palo-Rossi-Tikka Oy tunnetaan muun muassa Lahden Sibelius-talon suunnittelijana. Tänä syksynä arkkitehtinelikko sai rakennustaiteen valtionpalkinnon.

Tikka naurahtaa, että toimiston perustamisen taustalla oli ”se tavallinen tarina”.

– Perustettiin opiskelukavereiden kanssa toimisto kilpailuvoiton jälkeen.

Tikan mainitsema voitto oli Kööpenhaminan Örestadin kansainvälinen kaupunkisuunnittelukilpailu 1995, joka vei nelikon vuosiksi töihin Tanskaan. Toinen kansainvälinen kilpailuvoitto tuli Kiinasta 2003.

Lisää kansainvälisyyttä Tikka tahtoo myös arkkitehtuurin laitokselle, tosin tilanne on hieman eriskummallinen.

– Kuin ihmeen kaupalla pieni laitoksemme on kansainvälisesti hyvin suosittu jo nyt ja ulkomaisia opiskelijoita olisi tulossa enemmän kuin voimme ottaa. Tätä meriittiä emme ole oikein osanneet hyödyntää. Vähän ujojakin taidamme olla!

TTY:n arkkitehtuurin laitoksen opiskelijat ovat menestyneet perinteisesti hyvin kansainvälisissä opiskelijakilpailuissa.

– Nykyisin osallistumisinnostus on hieman laantunut. Yksi syy siihen on, ettei opiskelijoilla ole aikaa tehdä kilpailuja. Valmistumisen tavoiteajat rajoittavat myös työssäkäyntiä. Se on harmillista, sillä mikä opiskelun tehokkuudessa voitetaan, se työelämäkokemuksessa menetetään. Arkkitehdiksi ei opita vain lukemalla, vaan myös tekemällä. •

Tampereen arkkitehtuuriviikolla yhdessä jos toisessakin seminaarissa sanottiin

WAAU

TEKSTI JA KUVAT Annika Knuutila

Ja puhuttiin huippuarkkitehtuurista joka kääntää pään, on erikoista, näyttävää ja puhuttaa kansaa, vetää turisteja, estää kaupungin näivettymistä, katkaisee väestökadon. Onko uskallusta sellaiseen? Tarvitaanko sitä? Tampereella?

ARKKITEHTI JUHA LUOMA:

Jos sille on tarvetta tai yhteiskunnallista tilausta. Arkkitehtuurilla voidaan haluta näyttää suuntaa. Arkkitehtuuri on hyvä kollektiivisen itsetunnon nostaja – onko nyt sille tarvetta? Toisaalta Tampereella on sanottu, ettei täällä investoi-

da seiniin vaan toimintaan. Eli kyllä asennemuutostakin tarvitaan.

ARKKITEHTI ERKKI KARVALA:

Se pitää perustella. Kaiken kaikkiaan podetaan kaupunkikuvan muistimenetystä. Unohtuu se, että pitää suunnitella hyvää kaupunkikuvaa ja sosiaalista ympäristöä, se on tärkeämpää kuin yhden rakennuksen suunnittelu. Yhdyskuntasuunnittelun arvoa pitää nostaa.

ARKKITEHTI LASSE KOSUNEN:

Suuren attraktion tekemisen sijasta tärkeämpää olisi saada normaali arjen arkkitehtuuri nousemaan. Lähdetäänkö Tampereella vanhan päältä kohti uutta? Täällä on oltu aika varovaisia, tarvitaan raikkaita avauksia. Pitää lähteä rohkeasti tekemään omalla tyyllillä ja ympäristö huomioon ottaen.

MAISEMA-ARKKITEHTI, TUTKIJA SAMULI ALPPI:

Ei aina ole kyse rahasta, jäätä voidaan tehdä hotelli, lumesta linna. Tilapäiset raken-

nukset ja tapahtumat ovat ihan yhtä hyviä.

YLEISÖ:

Eivätkö Pispala, Kaleva ja Petsamo ole arjen wautu Tampereella?

PROFESSORI KAI WARTIAINEN:

Wau-arkkitehtuuriin tarvitaan kunnan kaupunkistruktuuri; paikkajärjestelmän ja rakennusten pitää olla vuorovaikutuksessa. Mihin Tampere on menossa? Arkkitehdin täytyy tietää se ensin.

Wauhkoa?

» Tampereen arkkitehtuuriviikolla vierailut taiteen, arkkitehtuurin ja tietojenkäsittelyn suhdetta tutkinut hollantilainen arkkitehti **Lars Spuybroek** huomautti, ettei arkkitehtuurin tarvitse olla stabiilia, vaan se voi olla elävää ja liikkuvaa. Arkkitehtuurinen rakenne voi olla vaikkapa kollektiivinen organismi. Tästä esimerkki on Spuybroekin suunnittelema, Hollannin Doetinchemiin vuonna 2004 pystytetty moderni goottilainen holvi, D-tower. Se "raaputtaa tunteita": teos on yhdistetty www-sivustoon, jossa on päivittäin erilaisia kysymyksiä ja joihin vastaamalla kaupunkilaiset voivat ilmaista tunteitaan. Torni vaihtaa väriään sen mukaan, mikä on kaupunkilaisten vallitseva tunnetila – jos se on rakkaus, torni hehkuu punaisena, jos se on viha, vihreänä...

– Kun D-torni rakennettiin, sanoin, että voitte pitää sitä ensin rumana, mutta tulette rakastamaan sitä. En tiedä onko se menestys, mutta elävä se on, Spuybroek totesi.

SELF-SUFFICIENT HOUSING

on yksi Vicente Guallartin johtaman The Institute for Advanced Architecture of Catalonian tutkimuskohteista. Siinä muun muassa tutkitaan ihmisten kykyä suunnitella omat kotinsa käyttämällä hyväkseen erityisesti digitaalisia teknologioita.

PROFESSORI KARI JORMAKKA:

Tampere tarvitsee ensin kunnan vision siitä, millainen kaupunki se haluaa olla.

PROFESSORI ILMARI LAHDELMA:

Arkkitehtuuri on noussut kaupunkistrategioissa kilpailutekijäksi. Yksittäisen rakennuksen rooli kaupungin kehityksen eteenpäin viejänä on trendi. Onko profiilirakennus ohimenevä ilmiö? Riippuu siitä, miten hankkeet onnistuvat. Kaupunkikehityksen apuvälineenä käytetään myös hyväksi arkkitehdin asemaa, tähtiglooriaa. Tärkeää olisi saada voimallista ja ympäristöönsä sopivaa arkkitehtuuria.

ARKKITEHTI VICENTE GUALLART:

Arkkitehtuuri on liittynyt muotiin, ikoneihin – mutta on aika muuttaa sitä. Yritämme tehdä arkkitehtuurista isompaa, siihen kuuluu kaikki biteistä geografiaan: arkkitehtuuri asuntorakentamisesta kaupungistumiseen. Meillä on moraalinen asenne siihen, mitä rakennetaan: sosiaalista asuntotuotantoa JA samalla hyvää asuntotuotantoa. Kriittinen haaste on, kuinka pyörittää taloudellista kasvua ja miten pitää ympäristö elinkelpoisena ja vetovoimaisena. Esimerkiksi Sociópolis-asuntoalueprojektissämme Valenciassa yhdistetään urbaani kehitys ja vanha maatalousympäristö.

Lähteet: Paneelikeskustelu Tampere eilen tänään huomenna -seminaarissa 2.9. ja Architecture and cities in transition -seminaari 5.9. Tampereella.

TALOJEN BONGAAMINEN herättää arvostamaan tamperelaista rakennusperintöä ja antaa valmiuksia osallistua julkiseen keskusteluun esimerkiksi rakennushankkeista, uskoo Päivi Paananen.

Bongaa talo!

TEKSTI JA KUVA Riikka Tietäväinen-Arola

» Koska viimeksi olet kotikaupungissa kulkiesi nostanut katseesi kadusta ja todella nähnyt rakennukset ympärilläsi?

– Arkkitehtinä kiinnitän jatkuvasti ja kaikkialla huomiota rakennuksiin ja niiden yksityiskohtiin. Olen huomannut myös, että suuri osa ihmisistä taas ei näe rakennettua ympäristöä lainkaan. He näkevät muut kulkijat, liikenteen ja näyteikkunat, mutta rakennukset, jotka ovat aina siinä, jäävät hiljaisiksi ja huomaamattomiksi, arkkitehti ja multim mediasuunnittelija **Päivi Paananen** Arkkivoltti Ay:stä toteaa.

Lokakuun lopulla avattu tamperelainen Taloista kaupunki -verkkosivusto kannustaa kaupunkilaisia kääntämään katseensa taloihin. Kyseessä on rakennetun ympäristön ja arkkitehtuurin oppimisympäristö. Sen on toteuttanut Arkkivoltti yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa ja Opetushallituksen tuella.

– Kipinä syttyi Tampereen kaupungin arkkitehtuuriohjelmasta, jonka yksi tavoite on saada kaupunkiympäristö mukaan koulujen oppimateriaaleihin. Sivusto tarjoaa välineitä rakennetun ympäristön tutkimiseen erityisesti peruskouluille, mutta on avoinna ja käyttökelpoinen kaikille.

Paananen vertaa kaupunkiympäristön havainnointia luontoharrastukseen: metsässä on mukava kävellä, mutta eniten luonnosta saa irti se, joka pysähtyy hetkeksi tarkkailemaan ympäristöään.

– Miksei taloja voisi bongata kuin lintuja? Kaupungissa voi esimerkiksi etsiä erimuotoisia ikkunoita tai vaikka ovenkahvoja.

Taito lukea rakennusta

Oppimisympäristö opastaa seitsemälle ”linitutornille” eli kaupunkiympäristön havainnointipaikalle Tampereen keskustan tuntumassa ja tarjoaa taustatietoa paikoilta löytyvistä taloista sekä rakennusperinteestä yleensä. Kohteet eivät ole erityisiä arkkitehtuurinähtävyyksiä, vaan havainnointipaikoille näkyy erilaisia, tavallisia arkipäivän rakennuksia.

– Tavoitteena on oppia rakennusten lukutaitoa – se ei vaadi arkkitehtuurin tai tyyli-oppimisen tuntemista. Onko talo korkea vai matala, millainen katto siinä on, mistä materiaalista se on rakennettu, millaisia ovet ja ikkunat ovat, miltä aikakaudelta rakennus on, missä käytössä se on... ja tietysti, mistä piirteistä havainnoitsija itse pitää?

Havainnot kirjataan lomakkeen avulla verkkosivustolle, josta omia ja muiden tekemiä havainnoita voi tutkia myöhemminkin. Paananen toteaa, että havainnoineisto voidaan kouluissa käyttää hyödyksi eri oppiaineiden tehtävissä ja ryhmätöissä.

Oppimisympäristön kehittämiseen osallistui neljä tamperelaista peruskoulua.

– Testiluokat olivat havainnointiretkillä todella innoissaan. Koululaiset kiinnittivät luonnostaan paljon huomiota muun muassa siihen, ovatko rakennukset hyvin hoidettuja vai ränsistyneitä. Uskon, että rakennusten havainnointi kehittää myös vastuuta yhteisestä ympäristöstä.

www.tampere.fi/taloistakaupunki

Mitä voi antaa ihmiselle, jolla on jo kaikkea? Mikromatkan.

Mikromatkan? Kyllä: matkan silmät suljettuina, erittäin hitaan kävelyn, puoli tuntia liikkumattomuutta, etämatkan puhelimitse – tai pohdiskelevan matkan matkailijalle tärkeään paikkaan, esimerkiksi Tampereella kaupungin olemuksen ytimeen.

Se olisi yllätys.

Niin kuin sekin, mitä kaikkea mikromatkasta voi saada irti. Mikromatkalla tutustutaan siihen, miltä kaupunki tuntuu arjessa, miten sitä voi käyttää, miten sitä voi tulkita.

Haloo, onko mikromatkatoimistossa?

Tampereen arkkitehtuuriviikolla arkkitehtiopiskelijat **Kaisu Närhi** ja **Elina Alatalo**, kuvataiteilija **Mikko Lipiäinen** ja mikromatka-ammattilainen **Cédric Anglaret** järjestivät erilaisia mikromatkoja. Ne syntyvät matkailijan, oppaan ja kaupungin vuorovaikutuksessa, eräänlaisessa improvisaatiossa.

– Halusimme tuoda arkkitehtuuriviikolle ihmisenkokoisien mittakaavan, jottei kävisi niin, että vain asiantuntijat tietävät, miten kaupunkia voi kokea, kertoo Kaisu Närhi.

Matkoille lähdettiin oppaan johdolla yksin, kaksin tai pienissä ryhmissä.

– Suosio yllätti meidät. Matkoilla oli kaikkiaan noin 20 ryhmää, kun kymmentä odotimme. Osallistujat olivat hyvin erilaisia ja eri-ikäisiä. Hauskaa, että ihmiset uskalsivat lähestyä meitä! Sekin kyllä yllätti, kuinka matkaoppaina piti laittaa itsensä likoon, joten viikko oli rankka – mutta mukava, Elina ja Kaisu sanovat.

MILTÄ KAUP TUNTUU?

TEKSTI

MIKKO LIPIÄINEN johdatti matkailijoita Hämeenkadun päästä toiseen kävelen, pyörällä tai bussilla. Matkan päätteeksi ryhmät sepittivät retken aikana syntyneistä ajatuksista laulun, ja arkkitehtuuriviikon lopulla Mikko heittäytyi katulaulajaksi ohjelmistonaan seitsemän Hämeenkatuteosta. Satuitko kuulemaan vaikkapa oodin "Bussi numero 13"?

KAISU NÄRHI valmistelee Sara Kylänpäättä matkalle, jossa silmät sidottuina kuljetaan kaupungilla. – Vähän pelottaa...

MIKROMATKALLA VOI pysähtyä miettimään, onko esimerkiksi jokaiselle tuttu Hämeensilta pelkkä läpikulkuväylä vai onko se myös kohtauspaikka, kiintopiste, historiaa ja käytännön elämää?

EI VAIN ASVALTTIA. Siksi se tuntuu niin kodikkaalta.

UNKI

I JA KUVAT Annikaisa Knuutila

TAMPEREEN LYSEON LUKION arkkitehtuuri- ja muotoilukurssin mikromatkalaiset Emilia Honkasalo (oik.), opettaja Sirkka Heinsuo ja Samu Järvinen löysivät kaupungin identiteetin Hämeensillalta ja Keskustorin kodikkaasta nupukiveyksestä. Oppaana Kaisu Närhi.

Matkalla mielentilalla

Filosofia mikromatkojen takana on...

- Identiteetti, sanoo Kaisu.
- Mielikuvitus, sanoo Elina.
- Uudenlainen kokemus tutusta paikasta ja kokemuksen jakaminen, sanoo Mikko.

Cédric huomauttaa, että mikromatkoja tai matkailijoiden kokemuksia niistä ei voi selittää.

- Suhde ympäristöön on mielentila, ei paikka. Sinä annat sille arvon. Matkustamisen kokemusta ei ajatella niinkään liikkeenä maailmassa kuin suhteena maailmaan, jonka voimme ajatella uudistavamme aina kun haluamme. Ympäristö pysyy samana, me valitsemme olemme erilaisia.

- Meidän tehtävämme ei ole määrittellä asioita etukäteen, sillä kaikilla on oikeus yksityiseen elämykseen kaupungista ja kaikilla on oma näkökulmansa siihen, mikä on kiinnostava matka. Teemme oppaina ehdotuksia, jotka johtavat johonkin, mutta me emme yritä johtaa, sanoo Elina.

Mikko huomauttaa, että ei mikromatkailu ole vain leikkiä.

- Moni oikeasti nautti matkoista, joku lähetti jopa postikorttejakin matkalta.

Onko Hämeenkadulle menijöitä?

Kiinnostavaa... ei kai auta kuin lähteä mikromatkalle mukaan. Matkakohteeksi valitaan "Mistä löytyy kaupungin identiteetti?"

Tampereen lyseon lukiolainen **Samu Järvinen** löytää sen Hämeensillalta. Katsellessaan ympärilleen ja jutellessaan mikromatkaoppaan kanssa hän luon-

nehtii Hämeensiltaa kiintopisteeksi, treffipaikaksi, jossa ihmiset tapaavat toisiaan.

- Sen mieltää keskuspaikaksi ja se on myös pakollinen reitti tässä kaupungissa. Vanhat tehtaot näkyvät, silta on osa keskustan historiaa ja käytännön elämää. Sen maisema tunnustetaan.

Opas kysyy, mitä Samu ottaisi matkamuistoksi.

- Muistetaan tästä vaikka ohjelma Tammerkosken sillalla.

Samun kurssikaveri **Emilia Honkasalo** valitsee paikakseen Vanhan kirkon aukion ja Keskustorin.

- Heti tuli mieleeni torin kiveys ja vanhat talot, kylämäisyys keskustassa, kotoisuus. Tunnelma tulee nupukivistä, materiaalista, siitä, ettei ole asfalttia. Torin seutu on oleskelupaikka, ihmisiä on paljon, mikä puolestaan tekee kaupungin. Kirkko tuo rauhaa, vanhoissa taloissa taas on paljon yksityiskohtia.

Yhdessä matkalaiset pohtivat Näsinneulan merkitystä kaupungin identiteetille.

- Koko Tampere näkee sen, sieltä näkee koko Tampereen. Se ei liity omaan elämään, mutta kaupunkiin kyllä ja siihen, miten Tampere tunnetaan Suomessa, arvelee Samu.

Näsinneula herättää monenlaisia kysymyksiä: Yhdistääkö Näsinneula tamperelaisia? Voisiko se olla tärkeä kaikille pirkanmaalaisille? Tarvitseeko kaupungilla olla identiteetti? Miksei Tammerkoski riittänyt? Oliko Näsinneula uuden ajan alku? Voisiko identiteetti tulla elämäntavan eikä maamerkin kautta?

... ja aivan kuin varkain nousee mikromatkaume.

NÄTYLÄISET CAFÉ MORAVIASSA

» Kuinka käy Tampereen yliopiston näyttelijäntöön laitoksen Näytyn opiskelijoilta itsensä ilmaiseminen ja näyttelemine italiaksi? Hyvin! Se nähtiin, kun Café Moravia – edizione due sai ensi-iltansa Modenassa VIE Scena Contemporanea -festivaaleilla lokakuun puolivälissä. Näytelmä esitettiin myös Milanossa Scuole D'Arte Drammatica Paolo Grassi -teatterikoulussa.

Vieraalla kielellä on näytelty Nätyllä vuodesta 1996 lähtien. Puheen lehtori **Tiina Syrjä** on tutkinut vieraalla kielellä näyttelemisen vaikutuksia näyttelijäopiskelijoiden ääneen, puheeseen ja kehollisuuteen väitöskirjassaan *Vieras kieli suussa* (2007). Tänä vuonna vieraalla kielellä näyttelemiseen kytkeytyi myös kuuden Euroopan maan Prospero-projekti, joka kokoontui Modenassa festivaalien aikaan.

NÄTYLTÄ ensi keväänä valmistuvat viidennen vuoden opiskelijat esittivät italiankielisen näytelmän osaamatta italiaa. Café Moravia -näytelmän tekstit olivat Alberto Moraviaa, Kanteletarta ja Aleksis Kiveä.

PROSPERO

TEKSTI Riikka Tietäväinen-Arola • KUVA Jonne Renvall

vie tamperelaisen teatterikoulutuksen maailmalle

Tampereen yliopiston Tutkivan teatterityön keskus on mukana mitavassa eurooppalaisessa kulttuuriohjelmassa. Viisivuotinen EU-hanke Prospero keskittyy teatterin tutkimukseen, koulutukseen ja tuotantoon. Tutkivan teatterityön keskus on hyvässä seurassa: Prosperoon osallistuu sen lisäksi viisi Euroopan teatterieliittiin kuuluvaa huipputeatteria ja kulttuurikeskusta Ranskasta, Belgiasta, Italiasta, Saksasta ja Portugalista.

– Prospero jättää varmasti jälkensä tamperelaiseen teatterielämään, ja ennen kaikkea meillä on tilaisuus tehdä oma jälkemme eurooppalaiseen teatteritraditioon ja varsinkin alan koulutukseen. Hanke alkoi elokuussa, ja olemme jo ottaneet aktiivisen roolin. Tampereen yliopiston näyttelijäntöön laitoksen Näytyn johtaja, teatterityön professori **Yrjö Juhani Renvall** kertoo. Hän kuuluu Prospero-hankkeen kansainväliseen johtoryhmään.

Näty on jo järjestänyt hankkeen ensimmäisen opiskelijavaihdon. Tamperealaiset teatterioiskelijat lähtevät keväällä 2009 työpajaan Modenaa, Emilia Romagna Teatro Fondazioneen, ja ryhmä

italialaisia opiskelijoita tulee vastaavasti neljäksi viikoksi Tampereelle elokuussa 2009.

– Suomalainen teatterikoulutus on oiva vientituote. Tampereella koulutuksen, tutkimuksen ja käytännön teatterityön välillä on hyvin luonteva, jatkuva yhteys, ja esimerkiksi se, miten jokainen meiltä valmistuva opiskelija työllistyy, kiinnostaa maailmalla. Euroopassa rakenteet ovat sulkeutuneemmat ja jo itse työnhaku on hankalaa.

Syksyllä 2010 Tampereella järjestetään Prospero-hankkeen suuri symposium, joka kokoaa yhteen Euroopan johtavia teatterintutkijoita. Renvall toteaa, että jo tapahtuman järjestäminen tuo pirstysruiskeen alan suomalaisen tutkimukseen.

Prospero synnyttää teatterin tekijöiden ja tutkijoiden, teatteritalojen ja -festivaalien sekä tutkimuslaitosten ja teatterikoulutuksen kansainvälinen verkosto. Renvall sanoo, että opiskelijoiden ja alan opettajien liikkuvuuden lisäksi

Prospero luo näin tilaisuuksia myös taiteilijavaihdolle ja kansainvälisten työryhmien muodostamiselle.

Viiden vuoden aikana Prospero tuottaa 16 teatteriesitystä, jotka kiertävät hankkeeseen osallistuvissa kaupungeissa. Tamperealainen yleisö näkee Prospero-esityksiä ainakin Tampereen Teatterikesän näyttämöillä vuosina 2009–2012. Ensi kesänä festivaaleilla vierailee Thomas Ostermeierin suurtuotanto Berliinistä ja nuorten ohjaajien sarjassa Jean-Benoit Ugeaux Liègestä, Belgiasta.

– Festivaalien yhteistyö edistää teatterivientiä Euroopan näyttämöille ja vaikuttaa tietysti hankkeen ulkopuolellakin.

”Meidän ei tarvitse kuulua taideyliopistoon saadaksemme virikkeitä, kun saamme niitä jo kuulumalla Tampereen yliopistoon.”

*Tampereen yliopiston näyttelijäntöön laitoksen professori Yrjö Juhani Renvall
Aamulehti 1.10.2008*

TAMK rakentaa uusia työtapoja teatteriin

» Teatteri syntyy, kun esirippu nousee ja katsojat kohtaavat uuden esityksen. Näyttämön takana on kuitenkin kuljettu jo pitkä matka näytelmän valinnasta aina kenraaliharjoituksiin asti. Tampereen ammattikorkeakoulun taiteen ja viestinnän osaamiskeskus tutkii, miten tämä teatterin tuotantoprosessi olisi mahdollisimman sujuva.

– Teatteri on haastava työympäristö, jossa on sovittava yhteen useiden eri alojen ammattilaisten ja usein myös vaihtuvien asiantuntijoiden osaaminen, projektipäällikkö **Eero Pölönen** kuvailee.

Hän vetää TAMKin yhteistyöhanke, jossa tavoitteena on mallintaa teatterituotannon prosessi ja kehittää teatterityön eri vaiheita. Mukana ovat Rauman Kaupunginteatteri ja Mikkelin Teatteri.

– Yleisimpiä pulmia teatteriyhteisöissä on se, että työntekoon vaikuttava tieto ei kulje eivätkä työntekijät tunne toistensa työtehtäviä ja osaamista. Monet toiminnot ovat fyysistikin irrallaan teatterin ytimestä, näyttämöstä. Esimerkiksi lavastamo ja puvustamo voivat toimia omissa tiloissaan.

Parhaillaan teatterit kartoittavat, mitä missäkin tuotannon vaiheessa nykyisin tapahtuu ja mitä kukin tekee. Pölönen toteaa, että näin saadaan esille jokaisen työntekijän rooli kokonaisuudessa sekä prosessin pulmakohdat: esimerkiksi ehtivätkö eri ammattiryhmät, vaikkapa

valo- ja äänisuunnittelijat, osallistua riittävästi esityksen suunnitteluun jo varhaisessa vaiheessa? Teatterit päättivät omista kehittämiskohteistaan TAMKin vetämillä tulevaisuusverssailla. Rauman Kaupunginteatteri mallintaa oman tuotantoprosessinsa alusta loppuun, Mikkelin Teatteri puolestaan kehittää menetelmiä erityisesti ohjelmiston ennakkosuunnitteluun.

– Tavoite on kehittää työtapoja ja tehdä sitten tämä oma tapa työskennellä näkyväksi kaikille. Kun arkisella tuotantotyöllä on selvät raamit, jää tilaa luovuudelle ja keskinäiselle vuorovaikutukselle. Samalla yhteistyö sekä oman väen kesken että vierailijoiden kanssa helpottuu.

Syksyllä 2009 teatterit kokoontuvat yhteiseen tulevaisuusverstaaseen, jossa hahmotellaan molemmille uusi tuotantotyön malli. Vuotta myöhemmin vielä analysoidaan, miten uusi malli toimii.

– Molemmat teatterit ovat samankokoisia laitosteattereita, joten ne voivat hyötyä toistensa kokemuksista. Tarkoitus on, että jatkossa TAMK voisi tehdä kehitystyötä myös muiden teattereiden kanssa, Pölönen sanoo.

TAMKin taiteen ja viestinnän opiskelijoille hankkeet tarjoavat mahdollisuuden opinnäytetöiden ja työharjoittelujen tekemiseen teattereissa. Hankkeet liittyvät myös Tutkivan teatterityön keskuksen toimintaan. •

YLIOPISTOALLIANSSISSA voimaa ja kansainvälisyyttä

» Vuoden 2010 syksyllä virallisesti aloittava Tampereen teknillisen yliopiston, Tampereen yliopiston ja Jyväskylän yliopiston muodostama Yliopistoallianssi on vahva tekijä yliopistomaailmassa. Se on nimittäin valintakokeisiin osallistuneiden ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavien määrällä tarkasteltuna Suomen vetovoimaisin ja laajin yliopistollinen kokonaisuus. Se on myös Suomen kansainvälisin ja tutkimusintensiivisin yliopistokonsortio.

Yliopistoallianssin tutkimuksen painopistealueet ovat ihmislähtöinen teknologia, ikääntymisen tutkimus, kestävä energia, koulutus- ja osaamispolitiikka, kulttuuri ja yhteiskunta, lääketieteellinen teknologia ja terveys, nanoteknologia ja tieteen metodologiat.

Yliopistoallianssin hallituksessa puhetta johtaa ministeri **Christoffer Taxell**. •

AMMATTIKORKEAT yhteen Pirkanmaalla

» Pirkanmaalla ollaan yhdistämässä Pirkanmaan ammattikorkeakoulua ja Tampereen ammattikorkeakoulua vuoden 2010 alusta. Opiskelijoita uudessa ammattikorkeassa olisi noin 7 800. Tavoitteena on entistäkin elinvoimaisempi ja kilpailukykyisempi, monialaisempi ammattikorkeakoulu. Yhdistäminen tukee myös opetusministeriön asettamia korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen tavoitteita. •

Laadunvarmistusta ja digitaalihuippuun

» Tampereen kaupungin teknisen luovuuden palkinto meni tänä vuonna diplomi-insinööri **Mikko Koivuniemelle**. Hän ja hänen yrityksensä Zet Systems Oy ovat kehittäneet ja kaupallistaneet järjestelmiä, joilla varmistetaan huippulaatu kustannustehokkaasti. Teknisen luovuuden tunnustuspalkinnon sai professori **Matti Vilenius** työryhmineen digitaalihuippuun tutkimuksesta, kehittämisestä ja kaupallistamisesta. •

Kuva Ahaa Teatteri/Timo Terävalinen

Suomen parasta lastenteatteria!

» Tampereella toimii kolme Suomen kuudesta lastenteatterista – ja nyt myös Suomen paras lastenteatteri, kun Ahaa Teatteri nappasi Suomen teatterien yhdistyksen lastenteatteripalkinnon. Ahaa Teatteria kiitettiin ammattimaisuudesta sekä ajankohtaisesta, lapsia ja nuoria koskettavasta ohjelmistosta. •

AHAA TEATTERI esiintyy omalla näyttämöllään Tampereella ja vie kiertueillaan teatteria myös muille paikkakunnille.

TEKSTI Martti Tammisto • KUVA Insta Automation

TEKNIKKAA

kuin teollisuudessa

ESIRIPUNNOSTOSTA alkaen kaikkia lavasteiden ja näyttämön liikkeitä ohjataan Instan asentamissa järjestelmissä Whisper-ohjauspulpetin joystickkeillä ja kosketusnäytöllä.

Tämä ei ehkä ole tullut mieleesi teatterissa, mutta näyttämöllä on tekniikkaa kuin kohtuullisen kokoisessa tehtaassa.

Esimerkiksi Tampereen Työväen Teatterin näyttämöllä on lähes sata käyttäjä: nostureita, siltoja, nousevia ja kallistuvia lavoja, kaitteita, valoansaita ja verhoja. Kansallisoopperan päänäyttämöllä käyttäjiä on peräti kaksinkertainen määrä. Kaikkea tätä varten tarvitaan ohjausjärjestelmä, joka huolehtii paitsi nostojen ja siirtojen täsmällisyydestä, myös näyttämön turvallisuudesta.

– Turvallisuusvaatimukset ovat itse asiassa tiukemmat kuin yleensä teollisuudessa. Näyttämön yläpuolella säilytetään ja siirrellään satojen kilojen painoisia esineitä ja niiden alla liikutaan ilman turvavarusteita, kertoo liike-

toimintajohtaja **Jyri Stenberg** Insta Automation Oy:stä.

Insta Automation on Suomen johtava teattereiden näyttämöautomaation toimittaja. Sen käsialaa ovat muun muassa TTT:n ja Suomen Kansallisoopperan näyttämötekniikka. Parhailtaan työn alla on Lahden Kaupunginteatterin näyttämötekniikan uudistaminen. Lisäksi referenssilistalla on kahden risteilylaivan teattereiden ohjaustekniikka.

Vanhalla kokemuksella uudelle alueelle

Näyttämötekniikka oli Installe täysin vieras alue vielä runsas kymmenen vuotta sitten. Kun TTT:n suuren salin tekniikan uusiminen 90-luvun lopulla tuli ajankohtaiseksi,

pohti teatterin silloinen tekninen johtaja **Matti Uotinen**, voisiko näyttämötekniikan ohjauksen toteuttaa yleisen teollisuusstandardin mukaisella tekniikalla teatterikäyttöön suunniteltujen – kansainvälisten toimittajien rakentamien – erikoisjärjestelmien sijasta. Hän kutsui Jyri Stenbergin tutustumaan teatterin tekniikkaan ja esitti haasteen.

Teatteritekniikasta Installa ei siinä vaiheessa ollut kokemusta, teollisuusautomaatiosta ja erilaisista vaativista projektitoimituksista sitäkin enemmän. Haasteeseen päätettiin vastata, etsittiin kumppaniksi mekaniikkatoimittaja ja ryhdyttiin työhön.

TTT:n järjestelmä rakennettiin käyttämällä teollisuus-

standardin mukaisia ohjauslogiikoita, käyttöpäätteitä ja ohjauskeskuksia, joista Installa oli kokemusta ja osaamista ennestään. Nyt teatterijärjestelmät ovat merkittävä osa liiketoimintaa, Kansallisoopperan päänäyttämön tekniikan uusinta oli peräti Insta Automation Oy:n historian liikevaihdoltaan suurin projekti.

Whisper ohjaa

Jokaisen teatterin näyttämön sivuilla ja yläpuolella on varsinainen vaijeriviidakko. Verhoja, näyttämöä, lavasteita, valoja ja siltoja nostetaan niiden avulla millimetrin tarkkuudella, eri nopeuksilla ja kiihtyvyyksillä. Instan toteuttamien järjestelmien sydän on itse kehitetty Whisper-ohjaus-

TEKSTI Aila Välikoski

Don Juan – työpaikallasi?

järjestelmä, jonka muistiin jokainen nosto tai siirto tallennetaan.

– Esitimme, että voimme tehdä ajastetun järjestelmän, jossa jokainen liike tapahtuu ennalta järjestelmään syötetylle hetkellä, mutta opimme heti, ettei teatterissa voi niin toimia, liikkeet pitää ohjata näyttelijöiden luoman rytmin mukaan eikä päin vastoin, Jyri Stenberg kuvaa alkuvaikeuksia.

Whisper-ohjausjärjestelmässä ennakolta muistiin tallennetut liikkeet käynnistetään ohjauspulpetin joystickillä. Ohjauspulpetti on katsojilta piilossa näyttämön sivulla. Turvallisuus varmistetaan ns. kuolleen miehen kytkimellä, painikkeella, josta ei saa irrottaa otetta koko liikkeen aikana. Toimilaitteissa turvallisuus on varmistettu muun muassa kaksinkertaisin jarruin.

Järjestelmän hienouksia on muun muassa simulointimahdollisuus. Lavastaja voi tuoda 3D-suunnitteluohjelmalla luomansa lavastemallin ohjausjärjestelmään ja suunnitella ja tallentaa kaikki nostot ja liikkeet jo ennen kuin lavasteita on edes alettu rakentaa. •

» Mozartin 1700-luvun lopulla säveltämä klassikko-ooppera Don Giovanni, espanjaksi Don Juan, on tarina viettelijästä ja naisista, jotka antautuvat hänelle kokeakseen hetken hurman. Ja kappas vaan, arkkityyppien ja myyttien kautta ooppera tulee myös meidän maailmaamme, tietoyhteiskunnan työelämään asti.

Vai mitä ihmettä on työpaikan donhuanismi. Eivätkö auervaarat toimi paremminkin päivätansseissa?

– Työ on muuttunut nykypäivän donhuaniksi. Se houkuttelee ja lupaa: olet sopiva meille, saat toteuttaa itseäsi, saat kaiken. Siis sitoudu! Ja me vastaamme työpaikkailmoituksiin kuin kosintakirjeisiin: ota minut, olen sulle maailman paras. Annamme itsemme viekoteltavaksi ja käytettäväksi.

Näin kuvailee draaman ja osallistavan teatterin sekä mielenterveystyön lehtori **Annukka Häkämies** Pirkanmaan ammattikorkeakoulusta.

– Ja sitten: sorry, olet mulle liian vanha, liian vähän tuottava. Oli kiva leikkiä kanssasi, mutta nyt lähdän Kiinaan.

Häkämies miettii, miksi työstä puhutaan kuin ihmissuhteesta. Esimerkiksi sitoutuminen, sehän on parisuhdetermi, ja edellyttää aina vastavuoroisuutta. Suhde työhön kaipaisi hänen mukaansa uusajattelua.

– Työ on työtä, ei kummallisempaa, ja se on tehtävä hyvin. Väitän jopa, ettei näin tapahdu parhaalla tavalla silloin, kun paljon energiaa käytetään työpaikoilla tunneväritteisesti. Kun odotamme työn antavan meille niin paljon, paljon...

Muun muassa tätä oli tarkoitus tutkia Pirkanmaan ammattikorkeakoulun kulttuuri- ja hyvinvointialojen yrityksille ideoimassa työhyvinvointipaketissa. Siinä työhyvinvoinnin työpajat olisi liitetty osaksi PIRAMKin musiikin yksikön tuottamaa Don Giovanni -oopperaa.

Ajoitus ei osunut, kun tiukentuva taloustilanne sulki asiasta aluksi kiinnostuneiden yritysten rauhassit. Yhteisötaiteen näkökulmaa työyhteisön kehittämiseen ei Tampereella kuitenkaan haudata.

– Taide on kieli myyttisten tarinoiden taakse, ja sitä kautta se kertoo juuri tästä elämästä ja meidän maailmastamme. Se on kieli sanattomien ja alitajujen merkitysten taakse. Siksi se voi olla myös työhyvinvointia edistävä kieli, Annukka Häkämies perustelee. •

Yhä lähemmäs

LUOVAA YRIT

TEKSTI JA KU

Luovuutta löytyy – löytyykö yrittäjyyttä? Luova yrittäjyys on yhdistelmä, joka kiinnostaa ja puhuttaa nyt kaikkialla, onhan luovan talouden ja luovien toimialojen yrittäjyyden vahvistaminen kirjattu Suomen hallitusohjelman tavoitteisiin asti. Tampereella on tartuttu toimeen ja luovista ideoista kehitetään menestyvää liiketoimintaa muun muassa luovien alojen yritysneuvonnan edelläkävijässä, LUKE-ohjelmassa.

– Tampereen seudulla luovilla aloilla riittää vipinää, ja paljon uutta on tapahtumassa tälläkin hetkellä, projektipäällikkö **Jari Myllymäki** LUKEsta eli Luovien alojen kehitysohjelmasta toteaa.

Uudella Myllymäki viittaa esimerkiksi luovien alojen yrittäjävalmennukseen, joka alkoi Tampereella lokakuussa. Yrittäjän ammattitutkintoon johtava koulutus tarttuu muun muassa tuotteistamiseen, markkinoinnin suunnitteluun ja juridiikkaan luovien alojen näkökulmasta. Yrittäjävalmennus herätti niin suurta kiinnostusta, että ensimmäinen ryhmä täyttyi heti, ja koulutukselle seuraakin jatkua heti maaliskuussa 2009.

– Valmennuksen suosio kertoo paitsi miten paljon luovilta aloilta löytyy intoa yrittäjyyteen, myös millaisten haasteiden edessä luovat tekijät tällä hetkellä ovat. Moni alan yritys on yhden, kahden hengen mikroyritys, joten koulutus tarjoaa myös tilaisuuden verkostoitua.

Vahvasta yrittäjähengestä kertovat myös LUKEn asiakasluvut. Luova Tampere -ohjelman kärkihankkeisiin kuuluva LUKE neuvoo ja tukee niin uusia kuin jo toimivia kulttuurialan yrityksiä. Reilun vuoden aikana yritysneuvontaa on hakenut yli 280 yritystä. Uusia luovia yrityksiä on syntynyt 55.

– Asiakkaita on ollut moninkertaisesti enemmän kuin etukäteen arvioimme. Parasta on, että yrittäjiä löytyy melko tasaisesti kaikilta luovilta toimialoilta. Tampereen seudun kulttuuriteollisuus on siis hyvin monipuolista.

Myllymäki toteaa, että LUKEn valitujen toimialojen – musiikki, digitaaliset sisällöt, muotoilu ja taidekäsityö sekä esittävät taiteet ja tapahtumatuotanto – nimetyillä asiantuntijoilla on iso rooli yritystoiminnan vauhdittajina.

– Verkostot kyllä tukevat yrittäjää, mutta ensin niihin on päästävä sisälle. Asiantuntijat avaavat tärkeitä ovia, ja alojen ammattilaisina he pystyvät antamaan kysymyksiin konkreettisia vastauksia.

Parhailtaan LUKE järjestää tapahtumatuottajille valmennusohjelman, jossa käsitellään muun muassa tuoteideointia, käsikirjoittamista, markkinointia ja taloutta. Ensimmäiseen valmennukseen mukaan on valittu kuusi tapahtumantuottajaa eri aloilta. Jari Myllymäki kertoo, että tavoite on tehdä valmennusohjelmasta pysyvä kehityspolku ja kehittää vastaavaa toimintaa myös muille LUKEn toimialoille.

– Luovat alat eivät kehity eristyksissä, vaan monella taholla on herätty huomaamaan niiden merkitys ja mahdollisuudet. Esimerkiksi Pirkanmaan Yrittäjät perusti tänä keväänä luovien alojen toimikunnan. Yhteistyön paikka on esimerkiksi siinä, kun mietitään, miten luovaa osaamista voisi tuoda muuhun yrityskenttään: muotoilua teollisuuteen, taidepajoja sosiaali- ja terveysalalle, kulttuurituotteita matkailuun.

Kuvataiteilija yrityksen kummiksi

Samaan aikaan Tampereen Taitelijaseura osallistuu valtakunnalliseen Art360-hankkeeseen, jossa pyritään luomaan uusia liiketoimintamalleja kuvataiteeseen ja lisätään kuvataiteilijoiden työtilaisuuksia ja heidän toimintansa ammattimaisuutta.

Tampereella on vastuu juuri uusien yritys-yhteistyömuotojen ja liiketoimintaosaamisen kehittämisestä.

– Yritystoiminnasta puhuminen pelottaa yleensä kuvataiteilijat pois paikalta. Tietoa on tällä hetkellä liian vähän, ja turhia ennakkoluuloja on sen vuoksi paljon. Tavoite on tukea ja vahvistaa taitelijoiden yrittäjyyttä, Tampereen Taitelijaseura ry:n toiminnanjohtaja **Arja Moilanen** sanoo.

Jo vuodenvaihteessa Taitelijaseura aloittaa koulutuksen, joka käsittelee muun muassa taloutta, myyntiä ja markkinointia erityisesti kuvataiteilijan arjen näkökulmasta. Alkuvuodesta 2009 seura etsii riveihinsä myös managerin rakentamaan yhteyksiä yritysmaailmaan. Taitelijaseuraan kuuluu yli 250 ammattitaitelijaa.

– Yksi uusi asia on kummitaitelijatoiminta: taiteilija tekee tietyn ajan läheistä yhteistyötä yrityksen kanssa. Yhteistyö voi merkitä yksinkertaisesti sitä, että taiteilijan kädenjälki näkyy tavalta tai toisella yrityksen ulkoasussa tai että yritys voi hyödyntää taiteilijan osaamista ja näkökulmaa vaikka erilaisissa koulutuksissa. Kehitämme myös yrityksille suunnattua virkistyspäivä- ja työtarjontaa sekä taidelaita-naamon toimintaa. •

YSTÄ

VA Riikka Tietäväinen-Arola

TILAA TAITEELLE

» Tampereen Taitelijaseuran toiminnanjohtaja **Arja Moilanen** esittelee tyytyväisenä Taidekeskus Mäntinrannan vastavalmistunutta laajennusta: työtilat grafiikalle ja keramiikalle, monumenttityötilaa, korkea ja valoisa metallityöpaja...

– Taidekeskuksessa on nyt yhteensä lähes 700 neliötä uutta tilaa taiteilijoillemme. Laajennus merkitsee myös sitä, että meillä on tilaa lisätä ja kehittää nykyistä toimintaamme, kuten kurssseja sekä ammattitaiteilijoiden vetämiä työpajoja ja -näytöksiä.

Uuden työpajakeskuksen avajaisia vietetään marraskuussa.

*Tuotteista,
tee yritysyhteistyötä,
mutta...*

OLE TARKKANA, MITÄ TAITEELLE TAPAHTUU

*– Me emme halua tehdä kulttuurilla bisnestä, vaan me haluamme tehdä kulttuuria – tuottaa musiikkia ja tanssia ja lisätä yhteisöllisyyttä, hyvää oloa ja iloa, tamperelaisen Kulttuuri-
osuuskunta Uulun jäsenet
**Petra Hartikainen ja
Lari Aaltonen** sanovat. >>*

i

Kulttuuri- osuuskunta Uulu

- » Maailman musiikkikulttuureihin erikoistunut koulutus- ja ohjelmalveluyritys.
- » Uulu tuottaa musiikki- ja tanssityöpajoja ja teemapäiviä sekä lapsille että aikuisille. Uulu täydennyskouluttaa myös musiikinopettajia. Toimintaan kuuluvat myös tanssin opetus ja luennot, lisäksi osuuskunnassa toimii perinnesoittimien rakentaja. Soittimia sekä alan musiikkilevyjä myydään Uulun verkkokaupassa.
- » Uulun muusikot ja yhtyeet esiintyvät yksityis- ja yritystilaisuuksissa ympäri Suomea.
- » Osuuskunnassa on seitsemän jäsentä. Lisäksi parikymmentä musiikki- ja kulttuurialan ammattilaista tekee töitä Uulun kautta.

Uulu syntyi viisi vuotta sitten, kun ryhmä Tampereen yliopiston etnomusikologian eli musiikintutkimuksen loppuvaiheen opiskelijoita päätti rakentaa itselleen unelma-ammatin.

– Kukaan meistä ei ollut haaveillut yrittäjyydestä sinänsä. Halusimme vain tehdä oman alamme töitä käytännössä.

Kulttuuriosuuskunta Uulu on erikoistunut maailman eri musiikkikulttuurien ja kansanmusiikin sekä tanssin kouluttamiseen ja esittämiseen. Tällä hetkellä Uulu tarjoaa kokopäiväisen työn kolmelle jäsenelle. **Petra Hartikainen** on yksi heistä, hän vetää musiikkityöpajoja ja opettaa tanssia erityisalanaan afrikkalaiset musiikkikulttuurit.

– Osuuskunnan muut neljä jäsentä ovat kuten minä, eli käyvät päivätöissä muualla ja harrastavat yrittämistä. Tosin suunnitelmissani on heittäytyä pian täyspäiväiseksi uululaiseksi, osuuskunnan hallituksen puheenjohtajana toimiva **Lari Aaltonen** kertoo.

Hän toteaa Uulun olevan taitekohdassa. Yritys on rakentanut toimintaansa vähä vähältä viiden vuoden ajan, ja nyt on aika ottaa seuraava askel.

– Alusta lähtien tavoitteemme on ollut perustaa

oma koulu, jossa opetetaan maailman musiikkia ilman pääsykokeita, tenttejä ja tutkintoja. Tämän haaveen toteutuminen ei ole enää kaukana.

Ei liian helposti purtavaa

Kulttuuriyrittäjyyden haastavin puoli on uululaisten mukaan juuri kulttuurin ja yrittäjyyden sovittaminen yhteen. Petra Hartikainen toteaa, että monia etnomusikologeja yhdistää halu säilyttää ja pitää hengissä musiikkikulttuureja, jotka ovat vaarassa kadota.

– Minulle tärkeä arvo on myös monikulttuurisuuden vahvistaminen suomalaisessa yhteiskunnassa. Emme voi odottaa esimerkiksi kaikkien afrikkalaisten maahanmuuttajien muuttuvan eurooppalaisiksi.

– Yrityksenä meidät kuitenkin mitataan usein vain liikevaihtomme ja tuloksemme perusteella. Meille pääasia ei ole raha. Totta kai se on tärkeää, jotta pystymme elättämään itseämme, mutta voitohan emme osuuskuntana ensisijaisesti tavoittele. Ideologisille humanisteille yrittäjyys on välillä vähän vaikeaa, Lari Aaltonen naurahtaa.

Uulun musiikki- ja tanssityöpajat rakentuvat usein asi-

SARJAKUVA-FINLANDIA JA OSSA TAAS!

» Suomalaisen sarjakuvan esiinmarssi jatkuu: lokakuun alkuun mennessä oli julkaistu noin 70 kotimaisen voimin toteutettua sarjakuva-albumia. Suomalaiset sarjakuvat löytyvät yhä useammin myydyimpien teosten kärkikymmeniköstä ja kansainväliset sarjakuvafestivaalit suitsuttavat suomalaisten sarjakuvantekijöiden taitoja.

Tampere Kuplii ry ja Tampereen kaupungin Luova Tampere -ohjelma jakoivat huhtikuussa 2008 ensimmäisen Sarjakuva-Finlandia-palkin-

non. Ilmoittautuminen vuoden 2009 palkintoa varten on nyt alkanut osoitteessa www.sarjakuvafinlandia.fi.

Osallistua voivat kaikki vuonna 2008 julkaistut kotimaiset sarjakuva-albumit.

Tampere Kuplii ry:n asettama valintalautakunta valitsee loppukilpailuun enintään kymmenen ehdokasta ja nimeää lautakunnan ulkopuolisen henkilön tekemään lopullisen valinnan. Voittaja julkistetaan Tampere Kuplii -sarjakuvafestivaaleilla 27. maaliskuuta 2009.

Kuva Annika Knuutila

ANDREA STULTIENSIN sarjaa Travels & Escapes.

KULTTUURIOSUUSKUNTA UULU vieraili Abu Dhabissa Sharjah Heritage -festivaaleilla huhtikuussa 2008. Suomalaisia perinnesoitimia, laulua ja tanssia paikallisille esitteli Petra Hartikainen.

lentoyhtiö avaa reitin Intiaan, avajaistilaisuuteen toivotaan perinteisen intialaisen sitarin sävelä.

– Tämä on hyvin mutkaton tapa tarjota palveluja yrityksille. Etnomusikologisenä osuuskuntana olemme marginaalissa, ja sieltä on aika hankala lähteä myymään palveluja yrityksille, jos tarve ei lähde ensin yrityksestä itsestään. Haastetta lisää se, että verkostomme ovat pääasiassa julkisella sektorilla ja kulttuuri-maailmassa.

Hartikainen ja Aaltonen korostavat, että kaikki toiminta noudattaa ja kunnioittaa kohdemaiden alkuperäistä kulttuuria ja perinteitä.

– Paljon puhutaan tuoteistamisesta ja uusista yritysyhteistyön tavoista. Luovilla aloilla muotoa ei voi kehittää sisällön kustannuksella: aina pitää kysyä, mitä taiteelle, kulttuurille tapahtuu matkan varrella, tuleeko siitä liian helposti purtavaa.

Soitellen sotaan

– Tavallaan lähdimme ”soitellen sotaan”, ryhdyimme vain päättäväisesti tekemään eri musiikkikulttuureihin keskittyneistä koulutus- ja ohjelmavaluista itsemme työtä.

Uululaiset arvioivat, että ovat onnistuneet välttämään

yritystoiminnan karikat ja kasvattamaan yritystään tasaisesti. Osuuskunnan ensimmäinen iso asiakas oli Tampereen kaupungin museotoimi, nykyisin työpajoja ja teemapäiviä toteutetaan ympäri Etelä- ja Keski-Suomea.

– Oma koulu vakiinnuttaisi toimintaamme ja toisi siihen tiettyä pysyvyyttä. Ja tietysti yrittäminenkin helpottuisi, kun sähköposteihin ei tarvitsisi vastata kotisohvalta, Lari Aaltonen toteaa.

Haastatteluhetkellä Petra Hartikainen oli juuri lähdyssä henkilökohtaisella apurahalla kolmeksi viikoksi Tansaniaan harjoittelemaan ilimban eli sormipianon soittoa ja oppimaan lisää itäafrikkalaisesta tanssiperinteestä.

– Parasta yrittämisessä on se, että näin minulla on vapaus pitää tauko ja keskittyä omaan taiteeseeni. Opetan paljon, ja koen todella tarpeelliseksi, että välillä joku antaa myös minulle oppeja ja energiaa.

– Luovissa yrityksissä tilaa olisi hyvä jättää paitsi yrittäjyyteen, myös luovuuteen. Valtio ja kunnat eivät saa unohtaa taiteen tukemista sen varjolla, että kulttuuritoimijat ryhtyvät yrittäjiksi, Lari Aaltonen summaa. •

akkaan toivomuksesta tietyn teeman ympärille. Esimerkiksi Tampereella Museokeskus Vapriikin Tiibet-näyttely on innoittanut työpajan, jossa tutkitaan erilaisten laulujen ja soittimien avulla, miltä Tiibet kuulostaa. Tärkeimpiä asiakkaita ovat koulut, päiväkodit, kuntien kulttuuritoimet ja lastenkulttuurikeskukset. Työpajoja järjestetään paitsi lapsille, myös esimerkiksi vanhuksille palvelukodeissa.

– Jokainen valmis kokonaisuus kasvattaa tietysti myös osuuskunnan pääomaa. Kun paketti – musiikki, soittimet, tarina – on kerran koottu, voimme tarjota sitä helposti myös muille.

Yrityksille Uulu on räätälöinyt palvelujaan valmiiksi paketeiksi tyky-toimintaan ja esimerkiksi kongressien oheisohjelmaksi. Enimmäkseen yritykset ostavat Uululta kuitenkin erilaisia musiikki- ja tanssiesityksiä. Jos esimerkiksi

BACKLIGHT HELÄYTTI NAURUT

» Ensimmäiset vieraat kansainvälisen valokuvafestivaalin Backlightin Vapriikin-näyttelyssä hörähtelevät ääneen. Festivaalin teema Tickle Attack selvästikin toimii.

– Meille valitettiin, että Backlight on liian vakava festivaali. Niinpä kehitimme tämän vuoden teemaksi huumorin, naurun ja ironian. Teeman otsikosta keskusteltiin paljon, ja päädyimme sanapariin Tickle Attack. Sitä on mahdollista kääntää, mutta jo nimessä helähtää tietty ääni, kertoo Backlightin pro-

jektijohtaja **Ulrich Haas-Pursiainen**.

Backlight esitteli tänä syksynä 50 taiteilijan töitä näyttelyissä Tampereella ja Oulussa sekä Wolkersdorffissa, Fiorenzassa ja Lodzissa. Kaikkien kuvien yhteiskatselmus on toukokuussa 2009 Lodzin valokuvafestivaaleilla.

Backlight Award -palkinnon voitti tänä vuonna slovakialainen valokuvaaja ja taiteilija **Martin Kollar** kuvasarjalla Not Guided Tour. Kollar on kuvannut arkitilanteita ja työskentelyä Euroopan parlamentissa koomisesta, absurdis-

ta ja humoristisestakin näkökulmasta. Kollar voitti 5 000 euron arvoisen palkinnon jo toistamiseen, ensimmäinen voitto tuli vuonna 2002.

Valokuvakeskus Nykyaika järjesti kansainvälisen festivaalin nyt kahdeksannen kerran. Tapahtuman kansainväliset yhteisjärjestäjät ovat Studio Marangoni Italiasta, FLUSS Itävallasta, Lodzin taidekeskus Puolasta ja Pohjoinen valokuvakeskus Oulusta. Backlight on EU:n kulttuuriohjelman tukema hanke. •

POLIISIN HARJOITUSKAUPUNKI

Tampereella kiinnostaa asiantuntijoita ympäri maailman, sillä vastaavaa ei ole missään muualla. Vierailijaryhmiä koulutusympäristössä käy lähes päivittäin.

TOSI KYSEEE

Poliisin harjoituskaupunki Tampereen Hervannassa on niin totta kuin kulissikaupunki voi olla. Se on huipputeknologioilla varustettu toimintaympäristö ja viranomaisten harjoittelukeskus, jossa pahinkin paikka voidaan ottaa uusiksi ja opiksi. Vastaavaa ei ole missään muualla maailmassa.

MISSÄ

TEKSTI Aila Välikoski • KUVAT Aila Välikoski, Ari Ijäs

valekaupungissa

Tampereen Poliisiammattikorkeakoulun kupeeseen on rakennettu kuusi korttelia suljettua kaupunkia, joka herää henkiin viranomaisten harjoittelussa. Alueella on muun muassa kauppoja, toimistoja, rappukäytäviä, ravintoloita, hotelli, linja-autoasema, päiväkotia ja puistokortteli sekä tietysti poliisiasema. Paloaukiolla palosyöntutkijat ja palokoirat pääsevät tositoimiin.

Elementtirakennukset kätkevät sisäänsä erilaisia harjoitustiloja ja -laitteita, muunneltavia asuntoja ja muun muassa täysin varustellun hätäkeskuksen, jossa koulutetaan muun muassa Hätäkeskuslaitoksen henkilökuntaa. Tarkkailijat pääsevät kulkemaan kävelyreiteillä talojen katoilla.

Ainutlaatuisiksi harjoituskaupungin tekevät teknologiat, jotka on valjastettu poliisi- ja viranomaistyön kou-

lutusta ja kehittämistä varten.

– Missään muualla maailmassa poliisilla ei ole käytössään yhtä tasokasta kokonaisuutta. On toki olemassa korkeatasoisia koulutuskeskuksia, mutta ne on yleensä tehty tiettyä toimintaa varten. Tampereella harjoitusalueita käyttävät poliisin lisäksi palo- ja pelastusviranomaiset, Rajavartiolaitos ja puolustusvoimat, ja se mahdollistaa näin myös viranomaisyhteistyön ke-

hittämisen, kertoo harjoituskaupungin harjoitusmestari **Tapani Rinne**.

Yli kolmekymmentä vuotta poliisina ja Poliisiammattikorkeakoulun opettajana työskennellyt Rinne on vastannut projektista, jossa harjoituskaupunkia on suunniteltu jo 1980-luvun lopulta ja rakennettu loppuvuodesta 2005. Varustelun ensimmäinen vaihe valmistuu 2009. Pitkällä ollaan jo nyt, ja alueella tehdään jo noin 200 harjoituspäivää vuodessa.

Teknologia voi tehdä elämäkin

Kaikki, mitä harjoituskaupungissa tapahtuu, voidaan taltioida äärimmäisen tarkasti. Tähän tarvittava poliisin HIT- eli kätketty informaatiojärjestelmä on kehitetty yhteistyössä Tampereen teknillisen yliopiston tietokone-tekniikan laitoksen kanssa. Eri tavoin hankkeen asiantuntijoina ovat toimineet myös monet Tampereen Hervannassa toimivat ICT-alan yritykset.

Kaupunkia valvoo kamerajärjestelmä, jolta pieninkään kulma ei jää piiloon. Kaikista tapahtumista saadaan talteen muun muassa kattavat olosuhde- ja paikannustiedot sekä tu-

levaisuudessa myös alueella toimivien fysiologiset reaktiot.

Toimintaa ohjataan tamperelaisen Avack Oy:n kehittämällä ohjausjärjestelmällä. Sen avulla tilanteet voidaan simuloida mahdollisimman tarkkaan aidon tuntuiseksi erilaisia ääni- ja valotehosteita myöden.

– Järjestelmän avulla saamme tapahtumista esiin äärimmäisen pienetkin yksityiskohdat, jopa sekunnin murto-osien tarkkuudella. Voimme päätellä tilanteiden etenemiseen vaikuttaneet tekijät. Kun tiedämme syyt, voimme löytää parannuskeinot myös mahdollisiin ei-toivottuihin tapahtumakulkuihin ja stressireaktioihin, Tapani Rinne sanoo.

Ollakseen oikea elinympäristö kaupungissa tarvitaan myös ihmisiä. Toistaiseksi elämänmeno on tehtävä näyttelijöillä tai nukeilla. Tulevaisuudessa teknologia tulee tässäkin apuun: tilanteissa toimivat hahmot voidaan luoda virtuaalitekniikoilla.

Muuttuvaan poliisityöhön uusia menetelmiä

Suomen poliisin ainutlaatuinen koulutusympäristö kiinnostaa myös ulko-

maisia alan asiantuntijoita. Vähintään vierailijaryhmä päivässä onkin viime ajat käynyt tutustumassa tai harjoittelemassa Tampereella.

Tapani Rinne sanoo, että harjoituskaupunki on tehty vastaamaan poliisin tulevaisuuden koulutushaasteisiin. Kentällä toimivien kokeneiden poliisien ideat ja ajatukset on pyritty hyödyntämään alan ammattitaidon ja työturvallisuuden kehittämiseksi.

– On haastavaa miettiä, miten poliisityö kehittyy esimerkiksi jo 10 vuodessa. Suomen poliisin ammattitaito on kansainvälisesti erittäin korkea. On varmistettava, että se pysyykin. Vanhoilla koulutusmenetelmillä ei uudenaikaisissa tilanteissa pärjätä. Poliisin käyttämät teknologiat kehittyvät, ja siksi esimerkiksi teknologiarajapintojen on oltava myös harjoitusympäristössä avoimia. Onneksi olemme Suomessa ja siten maailman kärkeä soveltamaan myös poliisityössä hyödynnettäviä uusia teknologioita. •

– **HARJOITUSKAUPUNKI** toimii monipuolisesti. Siellä esimerkiksi rekonstruoidaan tapahtuneita tositalanteita opiksi otettavaksi ja harjoitellaan poliisityön arkea, liikennevalvontaa, kolari- ja rikospaikkatutkintaa, ensiapua tai vaarallisen henkilön kiinnottoja, kertoo harjoitusmestari Tapani Rinne.

KAIKKI POLIISIT TULEVAT TAMPEREELTA

» Kaikki Suomen poliisit saavat koulutuksensa Tampereella Poliisiammattikorkeakoulussa, jonne on keskitetty koko poliisin tutkintokoulutus ja tutkimustyö. Oppilaitoksessa opiskelee vuosittain noin tuhat tutkinto-opiskelijaa. Muussa alan lisä- ja täydennyskoulutuksessa käy noin 5 000 opiskelijaa. Poliisiammattikorkeakoulussa yli 200 työntekijää, joista puolet on poliiseja.

Poliisiammattikorkeakoulun yhteydessä sijaitsee poliisimuseo, joka avasi ovensa yleisölle syksyllä 2008. Tampereen uusin museo esittelee Suomen poliisin historiaa 900 vuoden ajalta. •

Originellien muistolle

Viime vuosina orpo olo on vallannut minut useamman kerran. Työelämästä ja myös elämästä on näet poistunut useampi ystäväni, joista jokaista voi luonnehtia originelliksi. Vaikka kaikki he olivat tarmokkaasti omistautuneet työlleen ja kutsumukselleen, niin viimeisinä toimen vuosinaan asiat menivät huonosti: ensin syrjintää, ylenkatsetta ja ymmärtämättömyyttä, sitten turhautumista, masennusta ja ahdistusta yli sen, minkä kestivät.

Näihin ystäviini olin tutustunut ja kiintynyt erinäisissä yhteenliittymissä, joissa suunnittelimme milloin mitäkin kulttuuritapahtumaa tai muuta sivistysoperaatiota. Saatoin aina luottaa siihen, ettei mikään mennyt niin kuin oli kaavailtu, että matkaan tuli mielenkiintoisia mutkia ja haastavia ongelmia. Varmaa oli vain se, ettei aika käynyt pitkäksi, eikä elämästä puuttunut löytämisen riemun värisävyjä. Toisinaan aika myös pysähtyi, kun elämän korkeimpiin sfääreihin kohonnut ja sieltä ihmismielen syvimpiin syövereihin luodannut toverillinen seuranpito venyi seuraavaan aamuun, ellei uuteen iltaankin saakka.

Originellini pursuivat ideoita ja periaate oli: pitää olla kymmenen, sata ideaa, jotta yksi voisi toteuttaa! Tällaiset aivomyrskyt ja tunnekuohut verottivat voimia, mutta palkitsivat monin verroin: originellieni ansiosta opin elämään itseäni luottaen ja ihmiselon ainutkertaisuutta kunnioittaen.

Kuten sanottu, originelleilleni kävi huonosti. Työ- ja yhteiskuntaelämän murros oli heille myrkyä. Heistä ei ollut raportoimaan suorituksiaan, selittelemään tekemisiään, alistumaan projektin ”yhdessä sovittuihin” tavoitteisiin, omaksumaan tulosvastuun ekonomistisia periaatteita. Toisin sanoen, heistä ei ollut nöyrytymään sille kasööri- ja managerimentaliteetille, jonka 90-luku toi tullessaan. Vapaus ja itsenäisyys sekä myös vilpiton ystävyys olivat heille kaikki kaikessa, lopulta myös heidän kohtalonsa, kun uuden mentaliteetin omaksunut suvaitsematon enemmistö armotta mutta tyynen rauhallisesti eliminoi heidät.

Meikäläinen istuu edelleen niissä kokouksissa, joissa originelleihini ensi kerran tutustuin. Nyt asiat luistavat paljon paremmin, kun pysymme asiassa, aikataulussa, realiteeteissa. Originellien tilalla on tunnollisia ja tehokkaita suorittajia, jotka alati tiedostavat ne vaatimukset ja odotukset, mutta myös rajat ja rajoitukset, joita milloin mikäkin ”ylempi taho” toimillemme asettaa. Kokoukskulut pysyvät budjetissa, jokainen lähtee uupuneena mutta viivyttelämästä kotiin, kuntosalille ja vuoteeseen, jotta energiaa ei kulu turhanaikaiseen symposiointiin yleviä mutta etäisiä sfäärejä tavoitellen. Suuret ajatukset työnnetään syrjään ja keskitytään siihen, mikä on järkevää, sopivaa, riittävää.

Metafyysikan paikan on ottanut statistiikka, etiikan tilalla on ekonomia, laskelmointi on syrjäyttänyt hulvatuuden, ja puhetta johtaa itse Hänen Korkeutensa Asiallisuus.

Kokemusteni perusteella väitän, että suomalaisessa yhteiskunnassa on yhä vähemmän sijaa riippumattomuutta, vapautta ja ystävyyttä rakastaville hengille, kun taas tehokkaat ja vastuuntuntoiset suorittajat valtaavat yhteisöt ja organisaatiot. Muutoksen kuulee kielestäkin: monotoninen puhunta ja köyhä arkijargoni ovat tukahduttaneet koko äänirekisteriä käyttävän ja kieltä rikastuttavan luovan puheenparren.

Uljaassa uudessa Suomessa luovuudestakin on tehty ”imagon” kaltainen tuote, joka syntyy projektityönä, jonka läpiviemiseen jokainen sitoutuu ”sovitulla tavalla”. Aikataulut ja budjetit pidetään, vaikka mitään ei saataisikaan aikaan. Originellini eivät pitäneet aikataulujaan ja budjettejaan, mutta saivat paljon aikaan. He saivat aikaan myös sen, että minäkin oivalsin, mitä elämä on kun se kirjoitetaan isolla Eellä.

Omistan tämän kirjoituksen ystäväni, Suomen vanhan kirjallisuuden päivien pitkäaikaisen toiminnanjohtajan Ilpo Tiitisen (1947–2008) muistolle.

Mikko Lahtinen

Kirjoittaja on Tampereen yliopiston dosentti ja kulttuurin sekatyömies.

Originelleista ei ollut nöyrytymään sille kasööri- ja managerimentaliteetille, jonka 90-luku toi tullessaan.

”**E**sittele kuudessa minuutissa uusi yrityksesi niin, että rahoittajat innostuvat siitä.”

Kahdeksan valittua startup-yrittäjästä sai tällaisen haasteen tänä aamuna MindTrek-konferenssin Startup Launchpadissa. Yritysten esittelijä arvioi arvovaltainen raati ja voittajalle oli luvassa hyvät palkinnot.

Kuudessa minuutissa...

– Se on kova vaatimus, mutta jos et saa asiiasi esitettäväksi kuudessa minuutissa, et saa sitä selväksi viidessätoista minuutissaakaan, huomautti **Pekka Pärnänen**, raatilainen ja Finpro Silicon Valleyn johtaja.

Tuomaristo halusi ennen kaikkea tietää yritysten liiketoimintamallin, innovatiivisuuden, markkinamahdollisuudet, johtamisen laadun ja takana olevan tiimin intohimon. Se tarkkaili myös, miten yrityksen esittely esityksenä onnistui.

Missä asiakas?

Kun yritysten rauhalliset, ylinnokkaat, sopivan draivikkaat tai jopa vähän dramaattiset esitykset oli kuultu, tuomaristo teki vielä tarkentavia kysymyksiä.

– Mitä te aiotte myydä ja kenelle? Miten te löydätte asiakkaanne ja miten asiakkaat löytävät teidät? Onko teillä jo asiakkaita?

Selvästikin peruskysymyksiä, mutta startupit eivät olleet heti antaneet niihin tyhjentyvää vastausta. Mutta täsmäiseksi oli vielä tulossa:

– Osaatko kuvitella, miksei Amazon jo tee sitä mitä te aiotte tehdä?

TAI:

– Miten aiot lyödä Amazonin tai Yahoon yrityksesi tuotteella?

TONI PALOHEIMO esitteli RunToShopin ideaa. Miten brändin ääni saadaan kuuluviin? Live-suositelijan avulla.

Kuusi minuuttia aikaa voittaa Amazon

Miksi kiinnostuisin?

MindTrek Startup Launchpadin yrityksistä kaksi tarjosi suositteilupalveluita, yksi tapaamispalveluita, yksi yhteisön ekomielisille. Yksi yritys tarjosi kanavan sarjakuvien julkaisemiselle ja jakelulle, yksi yhteisöllisen elokuvantuotantoalustan, yksi helpon tavan tehdä web-sovelluksia ja yksi välitti mobiilisti esimerkiksi urheilukilpailuja.

Tuomarien päätös oli, että mikään yritys ei voittanut, mutta kolmansiksi tulivat ekologista elämää parantava One did it, sarjakuvia julkaiseva MahShelf ja web-sovellusten työkaluihin erikoistunut HammerKit.

Raatilainen, Nokia Growth Partnersien partneri **Tapio Siik** luonnehti, että monet yritykset tarjosivat yhteisölle rakentuvia palveluita.

– Se on hyvä idea, jos takana on facebook-tyyppinen yh-

teisö. Mutta jos ei ole: kuinka yhteisö rakennetaan? Siihen en saanut yrityksiltä vastausta. Bisnesmallia ei myöskään ollut ajateltu tarpeeksi. Ei riitä, että on jokin yhteisö ja rahat tulevat mainostajilta.

Pekka Pärnäsellä oli terveisiä esittäjille:

– Älkää olettako, että tunnemme teidät. Toisaalta ottakaa huomioon, että voimme tietää joistakin asioista enemmän kuin te. Yrityksiltä odotin globaalimpaa asennetta, nyt oltiin kovin Suomi-keskeisiä.

Samaa mieltä oli tuomari, Yagoon päättiedemies **Marc Davis**. Hän painotti myös esiintymisen tärkeyttä.

– Miksi kiinnostuisin yrityksistäsi? Tai siitä, mistä se saa rahoituksensa? On esitettävä selvästi ja vakuuttavasti, miten aiotte mennä maailmalle. Sitä pitää harjoitella peilin edessä satoja kertoja. Pitäisi osata selvästi ja rehellisesti

kertoa, mitä teillä on, mitä te aiotte tehdä ja miten aiotte voittaa kilpailijanne.

Raatilainen, Enable Ventures Incin toimitusjohtaja **Sharon C. Ballard** kaipasi yrityksiltä selkeää käsitystä siitä, missä niiden asiakkaat ovat.

– Olisin halunnut myös kuulla, mitä sellaista voin tehdä teknologiallanne, tuotteellanne tai palvelullanne, mitä en voi tehdä jo tänään jollakin muulla. Johtotiimi ja sen intohimoisuus esiin! Ja esiintymistä on parannettava. Pitää muistaa, että ihmiset ostavat ihmisiltä.

Technopolis Ventures Professionin toimitusjohtaja **Henri Rantalainen** muistutti, että hyvä esitys ei ole taidetta eikä komediaa, vaan se on prosessi, jonka jokainen voi oppia.

Voi olla, että vaikka launchpadin palkinnot olivat hyviä, paras palkinto oli tuomariston antama palaute. •

SOSIAALISELLA PULSSILLA

» MindTrek-konferenssi kokosi Tampereelle lokakuussa 750 digitaalisen median ja bisneksen asiantuntijaa 25 maasta. Tarjolla oli esimerkiksi sosioteknistä systeemiä ja kontekstisensitiivistä internetiä, jotka – kuten Yahoön päätiemies ja sosiaalisen median guru **Mark Davis** ja Nokia OVI-palvelun

johtaja **Pekka Pohjakallio** kertoivat – ovat tulevaisuus. Davis ei edes puhu web 2.0:sta vaan world 2.0:sta, jossa matkapuhelin yhdistää webin maailmaan, ja Pohjakallio korosti kontekstin merkitystä, sillä se yhdistää online-maailman oikeaan maailmaan ja ihmisiä uudella tavalla.

– Koko verkostosi kaikki viestintä toimii yhdessä, olet sosiaalisella pulssilla koko ajan. Peruskivi sosiaalisen median mahdollisuuksien kehittämisessä on se, että tiedetään, missä ihmiset ovat. Ja totta kai, kyllä CIA:kin on kiinnostunut siitä, Davis sanoi.

MINDTREK

Vapautta

» Mozilla Euroopan perustaja **Tristan Nitot** puhua päättösti vapauden ja avoimuuden puolesta.

– Avoin verkko mahdollistaa yhteistyön ja läpinäkyvyyden, läpinäkyvyys johtaa osallistumiseen, osallistuminen johtaa tasavertaisuuteen. Tasavertaisuus johtaa vapautteen. Kyse ei ole siitä, kenet tunnet tai paljonko sinulla on rahaa, vaan millaiset aivot sinulla on.

– Jos et valitse avointa systeemiä, teetkö valintoja vapauden ja riippumattomuuden hinnalla?•

Edustuksellista demokratiaa

» – Eve Online on massiivimoinpeli, jolla on jo 230 000 tilaajaa. Sen rakenteiden kehittämiseen on käytetty 250 000 miestyötuntia. Kehitys jatkuu. Yhtiömme saa pelaajilta kommentteja koko ajan, mutta kun pelaaja on paljon, palautehäly on mahdoton. Siksi ratkaisimme palautteenannon edustuksellisen demokratian avulla, perustettiin Council of Stellar Management, johon pelaajat äänestävät joukostaan edustajansa, kertoi CCP Gamesin tuottaja **Arend Stührmann**.

Tiennäyttäjä luoville yhteisöille, asenne kohdallaan

» Aamulehden päätoimittaja **Matti Apunen** valitsi MindTrek Grand Prix -voittajaksi Star Wreck Studios Oy:n kehittämän internetissä toimivan yhteisöllisen elokuvatuotantoalustan Wreck-A-Movien. Se valittiin myös Suomen ehdokkaaksi World Summit Award 2009 -kilpailuun eCulture&Heritage-sarjaan. Starwreckiläistä **Timo Vuorensolaa** (vas.) ja **Atte Joutsen-**ta onnittelemassa Europrix-kilpailun johtaja ja World Summit Award -kilpailun presidentti, professori **Peter A. Bruck**.

Kylämäisyyttä

» **Marcus Foth** Queenslandin teknillisestä yliopistosta tutkii kollektiivia, yhteisöä ja verkottunutta sosiaalisuutta: urbaania heimoa urbaanissa kylässä. Kun alueita aletaan suunnitella, miten otettaisiin huomioon sosiaaliset suhteet ja yhteydet?

– Onko mahdollista luoda kylämäinen tunnelma, kodikkuus ja naapurisuuden tunne vaikkapa Sydneyhyn tai Helsinkiin? Kauppa, koulu, asuminen, työpaikka ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet olisivat lähellä toisiaan ja teknologia olisi fasilitaattori tuoda ihmiset yhteen – päästä pienistä laatiokista persoonallisiin sosiaalisiin verkostoihin.

» Yahoön päätiemies ja sosiaalisen median guru **Mark Davis**.

TEHTÄVÄ»*Luova Tampere -lehden kansikuva* **AIHE»***Mikä sinusta kuvaa luovaa Tamperetta?*
TEKIJÄ»*Valokuvaaja Mia Bergius*

Tunnelman vangitsija, fantasian luoja

”

Kun mietin tamperelaista luovuutta, mieleeni tuli kaupungin pitkä historia tekstiiliteollisuudessa ja sen nykypäivän sovelluksena ystäväni **Kitte Klemetilän** työ uskottoman luovana pukusuunnittelijana. Kitte suunnittelee muun muassa Sorin Sirkuksen esiintymisasut. Laadukas puvustus liittyy aina olennaisesti esitykseen.

Kamera välineenä kiinnosti minua jo pienenä, ja myöhemmin ku-

vasin harrastukseksi bändejä, musiikkia. Kuvaamataidon opettajilleni Kaarilan lukiossa kuuluu kiitos ammatinvalinnastani. Varsinkin koulussa pidetyt pimiötyökentelyn kurssit veivät mukanaan. Koulutin itseäni eteenpäin ja vajaa vuosi sitten perustin oman yrityksen. Siinä keskityn muoti- ja mainoskuvauksiin.

Kuvan pitää olla visuaalisesti kiinnostava. Pidän vahvoista

väreistä ja yksinkertaisesta mutta iskevästä kuvasta. Valokuvalla pystyy vangitsemaan tilanteita ja tunnelmia, luomaan mielikuvia ja ilmaisemaan asioita ja fantasioita, joita ei arkipäivässä näe. Kuvankäsittely on nykyään osa työn kulkua. Se avaa laajan kuvantuotamisen maailman, jonne filmin kanssa ei ollut pääsyä.

”